

ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

**ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. Η
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ(ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ)**

Παπαδοπούλου Παναγιώτα

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2011

ΕΠΟΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Αγγελάκης Αντώνιος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	8
3.1 Υπουργικό συμβούλιο.....	9
3.2 Πρωθυπουργός.....	9
3.3 Υπουργοί.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	12
4.1 Εισαγωγή.....	12
4.2 Πρωτοβάθμιοι οργανισμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	12
4.2.1 Δήμοι.....	13
4.2.2 Κοινότητες.....	14
4.3 Δευτεροβάθμιοι οργανισμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».....	18
5.1 Η δομή του προγράμματος “Καλλικράτης”.....	18
5.2 Οι καινοτομίες που εφαρμόστηκαν στην αναδιαμόρφωση της αυτοδιοίκησης.....	21
5.3 Αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πολιτικής ισχύος.....	22
5.4 Εκλογική διαδικασία.....	25
5.5 Κωλύματα και ασυμβίβαστα.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	31
6.1 Αρμοδιότητες Δημάρχου.....	31
6.2 Αντιδήμαρχοι.....	32
6.3 Αρμοδιότητες Αντιδημάρχου.....	33
6.4 Νέα Αρχιτεκτονική Καλλικράτη.....	34
6.5 Σύσταση αποκεντρωμένης διοίκησης.....	36
6.6 Σύσταση και συγκρότηση Περιφερειών.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».....	39
7.1 Αλλαγές στις Περιφέρειες.....	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	
ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.....	47
8.1 Συγκρότηση Δήμων.....	47
8.2 Σύσταση και συγκρότηση Περιφερειών.....	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	57
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	59

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης φέρει το όνομα Καλλικράτης. Ο Καλλικράτης στην πραγματικότητα ήταν ένας περίφημος αρχιτέκτονας του δεύτερου μισού του 5^{ου} αιώνα π. Χ. στην αρχαία Ελλάδα. Παρόλο που η φήμη του ήταν μεγάλη δεν υπάρχουν ιδιαίτερες αναφορές για την γέννηση τη ζωή και τον θάνατο του. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο ο Καλλικράτης εργάστηκε σε τέσσερα μεγάλα έργα της αρχαίας Αθήνας όπως: 1. Το ναό της Αθηνάς Νίκης ή Απτέρου Νίκης : Βρίσκεται στη Ακρόπολη, δεξιά από τα Προπύλαια και είναι κομψός αμφιπρόστυλος ναός ιωνικού ρυθμού. Ο ναός άρχισε να κτίζεται γύρω στο 450.

2. Τον Παρθενώνα : Κατασκευάστηκε από πεντελικό μάρμαρο μεταξύ των ετών 447 – 438 σε σχέδια δικά του και του επίσης σημαντικού αρχιτέκτονα Ικτίνου, υπό την εποπτεία του Φειδία.

3. Τα Μακρά Τείχη : Συνέδεαν την Αθήνα με τον Πειραιά εξασφαλίζοντας ουσιαστικότερη σύνδεση της Αθήνας με τη θάλασσα.

Με το πρόγραμμα “Καλλικράτης” θεμελιώνεται μια νέα αρχιτεκτονική για την αυτοδιοίκηση και το κράτος που έχει ως στόχο την ελαχιστοποίηση των συγκεντρωτικών στοιχείων του κράτους και ανάπτυξη και περεταίρω αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων.

Με τον νόμο του Καλλικράτη η αρχιτεκτονική του συστήματος διακυβέρνησης είναι ενιαία για τον πρώτο και τον δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ως σύστημα διακυβέρνησης ορίζουμε το σύνολο των κανόνων που διέπουν τη συγκρότηση, την οργάνωση και τη λειτουργία των θεσμικών οργάνων του Δήμου ή της περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η αρχή της οργάνωσης της ελληνικής δημόσιας διοίκησης ουσιαστικά ξεκίνησε κατά τη διάρκεια του πολέμου ανεξαρτησίας από την οθωμανική κυριαρχία κυρίως το 1833. Εκείνη την περίοδο υπήρχαν εμφύλιες διαμάχες με αποτέλεσμα να αποδιοργανωθεί εντελώς κάθε ίχνος οργάνωσης. Το 1828 έως το 1831 ο Ι. Καποδίστριας αναλαμβάνει την θεμελίωση του διοικητικού συστήματος και της δημόσιας διοίκησης παρότι η οικονομική κατάσταση του κράτους ήταν πενιχρή. Έτσι το διοικητικό σύστημα το αποτελούσαν η κεντρική διοίκηση, η περιφερειακή διοίκηση και η τοπική αυτοδιοίκηση. Επειδή όμως το συγκεκριμένο σύστημα είχε έντονο συγκεντρωτικό και απολυταρχικό χαρακτήρα σημείωσε έντονες αντιδράσεις των τοπικών αρχηγών που ήταν αποκλεισμένοι από τα κέντρα εξουσίας αλλά και των πολιτών με αποτέλεσμα την δολοφονία του Ι. Καποδίστρια.

Εν συνεχεία καθήκοντα αναλαμβάνει ο ανήλικος βασιλιάς Όθωνας δημιουργώντας ένα καθεστώς απόλυτης μοναρχίας το οποίο διατηρείται και μετά την αλλαγή του πολιτεύματος σε περιορισμένη μοναρχία και μέχρι την μεταβολή σε βασιλευόμενη δημοκρατία έχοντας την ίδια δομή με αυτή του Καποδίστρια. Επίσης, εκείνη την περίοδο οργανώθηκαν για πρώτη φορά τα υπουργεία και έγινε και η πρόσληψη των πρώτων δημοσίων υπαλλήλων. Ακόμη οργανώθηκαν τα σχολεία το πανεπιστήμιο και τα δικαστήρια με αποτέλεσμα την αύξηση των αποφοίτων σχολείων, πανεπιστημίων κάτι που υπήρξε πολύ σημαντικό για την οικονομία της χώρας και για την βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών.

Εκτός όμως από τις παραπάνω θετικές συνέπειες υπήρξαν και αρνητικές για τον λόγο ότι με τον σχηματισμό πολιτικών κομμάτων, οι προσλήψεις γίνονταν ανάλογα με τα κομματικά συμφέροντα ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο. Η κατάσταση αυτή βελτιώθηκε με την

αλλαγή του συντάγματος (1911) που καθιέρωσε την μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων.

Σημαντική βελτίωση της Δημόσιας διοίκησης θεωρείται η ψήφιση του κώδικα των δημοσίων υπαλλήλων καθώς και η αποκέντρωση με την δημιουργία της αρμοδιότητας των νομαρχών, οι οποίοι ελέγχονταν από τον αντίστοιχο υπουργό. Η βελτίωση όμως αυτή δεν διήρκεσε πολύ αφού από το 1982 – 1989 σημειώνονται απολύσεις ανώτατων υπαλλήλων και διορισμός συμβούλων με βάση τα κομματικά κριτήρια καταργώντας τον διαγωνισμό αξιολόγησης υποψηφίων.

Ανάκαμψη παρουσιάζει η πορεία της δημόσιας διοίκησης την δεκαετία 1990 – 2000, κατά την οποία οι θέσεις και οι βαθμοί των ανώτατων δημοσίων υπαλλήλων ανατέθηκαν σε υπηρεσιακό συμβούλιο και εφαρμόστηκε για ακόμη μια φορά ο διαγωνισμός ως μέθοδος επιλογής τους.

Πιο συγκεκριμένα το 1994 ιδρύοντα οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, στις οποίες ανήκει η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων πλην όμως αυτών που σύμφωνα με το Σύνταγμα ανήκουν στα περιφερειακά όργανα. Το 1997 διαμορφώθηκε η τοπική αυτοδιοίκηση δημιουργώντας νέους δήμους στους οποίους συνενώθηκαν περισσότερες κοινότητες (δημιουργία 900 δήμων αντί των 370 και 133 κοινοτήτων αντί των 5200).

Συμπερασματικά, η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης την τελευταία δεκαετία είναι φανερά πιο βελτιωμένη και η πορεία της εξαρτάται πλήρως από την κυβέρνηση, την αντιπολίτευση αλλά και την κοινή γνώμη. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι υποψίες για την εμπλοκή πολιτικών κομμάτων στην επιλογή ανώτατων δημοσίων υπαλλήλων έχει μειωθεί και για την εξάλειψη τους δημιουργήθηκαν ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. (Σπηλιωτόπουλος Ε. & Μακρυδημήτρης Α. 2001)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Το πολιτικό σύστημα στην Ελλάδα εμφανίζεται για πρώτη φορά στις αρχές του 19^{ου} αιώνα και πιο συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα από την οθωμανική κυριαρχία(1821 – 1829)και υπήρξε η βάση πολιτικής ζωής στη νεότερη Ελλάδα.

Η κυβέρνηση του Καποδίστρια ήταν η πρώτη που δημιουργήθηκε στο νέο ελληνικό κράτος διήρκεσε επτά χρόνια και διακόπηκε εξαιτίας της δολοφονίας του (1827 – 1831). Ακολούθησε μια περίοδος εμφύλιων διαμαχών που κράτησε δυο έτη περίπου. Το 1833 τον θρόνο αναλαμβάνει ο πρίγκιπας Όθων που διοίκησε το κράτος για τριάντα έτη (1833 – 1862) ο οποίος εγκαταλείπει την χώρα λόγω της αντιμοναρχικής εξέγερσης .

Ουσιαστικά η απόλυτη μοναρχία του Όθωνα έληξε με την επανάσταση του 1843 όπου εφαρμόστηκε το Σύνταγμα του 1844, όπως επίσης, και ο νόμος που αφορούσε την ψηφοφορία των ανδρών (κάτι που συνέβη νωρίτερα από άλλες ευρωπαϊκές χώρες). Με αυτόν τον τρόπο ξεκίνησαν οι βουλευτικές εκλογές, που πραγματοποιούνταν αρχικά κάθε 3 χρόνια(μέχρι το 1864) κ στη συνέχεια κάθε τετραετία(από το 1864 κι έπειτα).

Το 1875 με βασιλική ανακοίνωση ορίστηκε η αρχή της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και το 1911 οι δημόσιοι υπάλληλοι μονιμοποιήθηκαν. Μέχρι το 1924 επικρατούσαν έντονες πολιτικές αντιπαραθέσεις, έκτοτε και για δέκα έτη δημιουργήθηκε το πολίτευμα της αβασίλευτης Β' ελληνικής δημοκρατίας. Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής (1940) δημιουργήθηκε το πολίτευμα της Γ' ελληνικής δημοκρατίας και με το δημοψήφισμα του 1975 καταργήθηκε η μοναρχία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το ελληνικό πολιτικό σύστημα αντιπροσωπεύει την βασική οργανωτική σταθερά της λειτουργικής και οργανικής διαφοροποίησης των μερών του εφόσον λειτουργεί σύμφωνα με την αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Τα εξουσιαστικά όργανα που αποτελούν την αρχή αυτή του Συντάγματος είναι το εκλογικό σώμα, τα πολιτικά κόμματα, η διοίκηση και τα δικαστήρια. Ως ρυθμιστές των οργάνων αυτών ορίζονται ο Πρόεδρος της δημοκρατίας και η κυβέρνηση.

Συγκεκριμένα με την μεταρρύθμιση του Συντάγματος το 1986 την βασική λειτουργία της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας διαχειρίζεται η κυβέρνηση και κυρίως ο πρωθυπουργός. Επίσης αφαιρέθηκαν μερικές αρμοδιότητες του Προέδρου της δημοκρατίας όπως το δικαίωμα διάλυσης της βουλής και της παύσης της κυβέρνησης τα οποία ανατέθηκαν στην βουλή και την κυβέρνηση.

Ακόμη για την άσκηση των υπολοίπων αρμοδιοτήτων του Προέδρου της δημοκρατίας, απαιτείται η υπογραφή των αρμόδιων κυβερνητικών οργάνων όπως του υπουργικού συμβουλίου, του πρωθυπουργού και των υπουργών.

Η εκλογή του εξαρτάται από την βουλή και πρέπει να συμπληρωθεί πλειοψηφία του ύψους των 2/3 ή των 2/5 αυτής για να εκτελέσει πενταετή θητεία ως ρυθμιστής του πολιτεύματος όπως ορίζεται από τις συνταγματικές διατάξεις.

Όσον αφορά την κυβέρνηση αποτελείται από το υπουργικό συμβούλιο, το οποίο με τη σειρά του αποτελείται από τον πρωθυπουργό και τους υπουργούς (περιλαμβάνονται και οι αναπληρωτές υπουργοί και οι υπουργοί άνευ χαρτοφυλακίου). Σύμφωνα με νόμο του 1985 οι υφυπουργοί δεν μπορούν να μετέχουν

στο υπουργικό συμβούλιο, εκτός και αν τους προσκαλέσει ο πρωθυπουργός σε συνεδρίες χωρίς να έχουν το δικαίωμα ψήφου.

3.1 ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, το υπουργικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την πορεία της γενικής πολιτικής της χώρας. Έχει το δικαίωμα να παίρνει αποφάσεις για: α) τα γενικότερα πολιτικά θέματα, β) κάθε θέμα που προκύπτει σχετικά με τις αρμοδιότητες των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων ή των υπουργών που αναθέτονται σε αυτό από τον πρωθυπουργό και γ) την άσκηση οποιασδήποτε άλλης αρμοδιότητας που του παραχωρεί το Σύνταγμα και οι σχετικοί νόμοι.

Το υπουργικό συμβούλιο καλείται από τον πρωθυπουργό σε συνεδρίαση μια φορά την εβδομάδα (συγκεκριμένα κάθε Πέμπτη) όπου τηρούνται επίσημα πρακτικά τα οποία παραμένουν απόρρητα για τριάντα έτη. Μια θέση κάτω από το υπουργικό συμβούλιο είναι η γραμματεία του, η οποία υπάγεται απευθείας στον πρωθυπουργό.

3.2. Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ο πρωθυπουργός, από τις αρχές της λειτουργίας του ελληνικού κράτους, υποχρεωτικά ήταν επικεφαλής κάποιου υπουργείου και στα συμβούλια αυτών εκτελούσε καθήκοντα προέδρου όλων των υπουργείων. Ο νόμος αυτός διήρκεσε μέχρι και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ενώ η κατάργησή του ξεκίνησε το 1917 – 1920 όταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος πραγματοποιούσε την τρίτη κυβερνητική του θητεία. Αυτό συνέβη επειδή συχνά απουσίαζε στο εξωτερικό και επειδή είχε αποκτήσει μεγάλη εξουσία. Με την πάροδο των χρόνων τα καθήκοντα του πρωθυπουργού είχαν σταδιακή αποσύνδεση από τα υπουργικά ,μέχρι που στην τελευταία θητεία του, ο Ανδρέας Παπανδρέου (1993 – 1996) καθιέρωσε με νέο κανόνα την αποσύνδεση αυτή. Σήμερα ο πρωθυπουργός της χώρας ασκεί ένα σύνολο εξουσιών και αρμοδιοτήτων που κάνει την θέση του να απέχει πολύ από αυτή των υπουργών.

Τα κύρια καθήκοντα του πρωθυπουργού είναι η σύνθεση της κυβέρνησης (αφού με δική του εντολή διορίζονται και παύονται οι υπουργοί, γίνεται ανάθεση αρμοδιοτήτων των υπουργών Επικρατείας, των αναπληρωτών και των υφυπουργών). Είναι ο εκπρόσωπος ολόκληρης της κυβέρνησης καθώς προσδιορίζει το περιεχόμενο των υπουργικών αποφάσεων, συντονίζει τη δράση των υπουργών και είναι υπεύθυνος για την επίλυση τυχόν διαφωνιών μεταξύ τους. Ακόμη υπό την ευθύνη του είναι η εφαρμογή κυβερνητικής πολιτικής των δημοσίων υπηρεσιών όπως επίσης και η παροχή άδειας για την δημοσίευση στην εφημερίδα της κυβέρνησης οποιουδήποτε κειμένου πρέπει να δημοσιευτεί σύμφωνα με τους νόμους.

3.3 ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Οι υπουργοί αποτελούν το υπουργικό συμβούλιο και τα λοιπά κυβερνητικά όργανα και είναι υπεύθυνοι για τις δημόσιες υπηρεσίες του αντίστοιχου υπουργείου. Ο αριθμός των υπουργών και της ονομασίας των θέσεων τους αντιστοιχούν στα υπουργεία των οποίων προΐστανται. Αυτό δεν συμβαίνει και με τους υπουργούς Επικρατείας αφού τις αρμοδιότητες τους τις καθορίζει ο πρωθυπουργός.

Οι αρμοδιότητες των υπουργών είναι η συνολική διεύθυνση και η αποφασιστική αρμοδιότητα για την διοίκηση των δημοσίων υπηρεσιών, που συμπεριλαμβάνονται στο υπουργείο για το οποίο είναι υπεύθυνοι, καθώς και η δημόσια πολιτική που αντιστοιχεί σε αυτό. Τα καθήκοντα των υφυπουργών και των αναπληρωτών υπουργών καθορίζονται με απόφαση του πρωθυπουργού και του αντίστοιχου υπουργού. Ακόμη οι υφυπουργοί διαθέτουν αυτοτελή κοινοβουλευτική και ποινική ευθύνη.

Σήμερα με πρωθυπουργό τον Γ. Παπανδρέου η κυβέρνηση αποτελείται από 48 μέλη (16 υπουργούς, 7 αναπληρωτές και 24 υφυπουργούς) και περιέχει 16 υπουργεία. Ενδεικτικά αυτά είναι:

- Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης(με δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Οικονομικών (με δυο υφυπουργούς)

- Υπουργός Εξωτερικών(με έναν αναπληρωτή και δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (με έναν αναπληρωτή)
- Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας(με έναν αναπληρωτή και δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας(με έναν υφυπουργό)
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (με έναν αναπληρωτή και δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Παιδείας, Δια βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (με έναν αναπληρωτή και δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (με δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (με έναν αναπληρωτή και δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (με δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: (με δυο υφυπουργούς)
- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη: (με έναν υφυπουργό)
- Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού (με έναν υφυπουργό και έναν αναπληρωτή)
- Υπουργείο Επικρατείας με αρμοδιότητα τις επενδύσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τοπική αυτοδιοίκηση είναι θεσμός του Δημοσίου Δικαίου και ταυτίζεται απόλυτα με την έννοια της Συνταγματικής κατοχύρωσης. Κύριος σκοπός της είναι η διαχείριση των τοπικών υποθέσεων από ένα αντιπροσωπευτικό όργανο της τοπικής κοινωνίας.

Για πρώτη φορά η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης λειτούργησε στην Ελλάδα, κατά την Βυζαντινή αυτοκρατορία και αναδείχθηκε ιδιαίτερα την εποχή της Τουρκοκρατίας από τον Ι. Καποδίστρια(1928) και το 1833 καθιερώθηκε το σύστημα της ενιαίας διαίρεσης της χώρας σε μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η τοπική αυτοδιοίκηση διακρίνεται στην πρωτοβάθμια, που περιλαμβάνει Δήμους και κοινότητες και στην δευτεροβάθμια, που αποτελείται από την Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Σύμφωνα με τον διαχωρισμό αυτό δημιουργήθηκε ο κώδικας της αποκέντρωσης και ανατέθηκε στους Δήμους η ακριβής παρακολούθηση και ανάληψη όλων των υποχρεώσεων που προέρχονται από κοινωνικούς ή και από άλλους νόμιμους ειδικούς νόμους σύμφωνα με τον Ν ΔΝΖ/1912 περί συστάσεως Δήμων και κοινοτήτων. (www.ecocrete.gr)

4.2 ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το 1833 η βαυαρική αντιβασιλεία καθιέρωσε τον Δήμο ως ενιαίο σύστημα της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Ενώ, το 1912 προκειμένου να απαλλαγούν από την «δημαρχοκρατία» ο Ε. Βενιζέλος πρότεινε ένα νέο σύστημα το λεγόμενο δυαδικό σύμφωνα με το οποίο η πρώτη βαθμού αυτοδιοίκηση πέρα από τους Δήμους περιλάμβανε και τις Κοινότητες που είχαν διαφορετικές αρμοδιότητες. Ο διαχωρισμός τους έγινε σύμφωνα με τον πληθυσμό και πιο

συγκεκριμένα τα μέρη τα οποία κατοικούνταν από 300 κατοίκους και διέθεταν σχολεία χαρακτηρίστηκαν ως Κοινότητες, ενώ οι πόλεις που ήταν πρωτεύουσες κάποιων νομών ή διέθεταν περισσότερους από 10.000 κατοίκους ονομάστηκαν Δήμοι.

Τις επόμενες δεκαετίες η τάση των κατοίκων της περιφέρειας, των αγροτικών και ημιαγροτικών περιοχών οδήγησε τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης σε αδράνεια. Το αποτέλεσμα της τάσης αυτής ήταν να γίνει η συνένωση πολλών Ο.Τ.Α και να μειωθούν από το 1996 έως το 1999 κατά 4.792 οργανισμούς. (Σπηλιωτόπουλος Ε. & Μακρυδημήτρης Α. 2001)

4.2.1 ΔΗΜΟΙ

Οι Δήμοι συγκροτούνται από το δημοτικό συμβούλιο, την δημορχιακή επιτροπή και από τον δήμαρχο.

- Το δημοτικό συμβούλιο είναι το ανώτερο όργανο του δήμου το οποίο αποφασίζει για όλα τα θέματα εκτός αυτών που ανατίθενται σε κάποιο άλλο όργανο. Εξαίρεση αποτελούν τα θέματα της δημορχιακής επιτροπής τα οποία μπορούν να μεταβιβαστούν, αρκεί να υπάρχει πλειοψηφία όλων των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Ακόμη, αποτελούνται από 11 ως 41 μέλη (ανάλογα με τον πληθυσμό) στα οποία μπορούν να προστεθούν κι άλλα εάν πρόκειται για δήμους του Καποδίστρια ή προέδρους συγκεκριμένων τοπικών συμβουλίων. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει μια φορά το μήνα ή και παραπάνω αν το ζητήσει ο δήμαρχος, η δημορχιακή επιτροπή ή και το 1/3 των μελών του. Για να μπορούν να πραγματοποιηθούν οι αποφάσεις του οργάνου αυτού θα πρέπει πρώτα να υπογραφούν, στη συνέχεια να δημοσιευτούν στο δημοτικό κατάστημα και τέλος, να σταλούν στον γενικό γραμματέα της περιφέρειας ο οποίος ασκεί και τον έλεγχο νομιμότητας.

- Η δημορχιακή επιτροπή έχει ως κύριες αρμοδιότητες τη σύνταξη του προϋπολογισμού και τις δημοπρασίες(στις οποίες έχει το δικαίωμα και το δημοτικό συμβούλιο να αποφασίζει αλλά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις). Αποτελείται από τον δήμαρχο ή από τον αντιδήμαρχο που ορίζεται ως πρόεδρος και δυο έως έξι μέλη (ανάλογα με το μέγεθος του δήμου) που εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία από το δημοτικό συμβούλιο για διετή θητεία.
- Ο δήμαρχος βρίσκεται στο επίκεντρο του δημοτικού συμβουλίου διακυβέρνησης αφού δίνει κατευθύνσεις για τη δράση των δημοτικών υπηρεσιών και την υλοποίηση του προγράμματος της δημοτικής αρχής. Επίσης, είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών όμως, για τους μεγαλύτερους δήμους υποστηρίζεται από τον γενικό γραμματέα. Παρότι δεν είναι μέλος του δημοτικού συμβουλίου, η παρουσία του στα συμβούλια είναι υποχρεωτική και έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξη. Ο δήμαρχος επικουρείται από τους αντιδημάρχους οι οποίοι επιλέγονται από αυτόν, για την άσκηση θητείας διάρκειας δυο ετών έκτος εάν το δημοτικό συμβούλιο περιορίσει αυτή τη θητεία σε ένα έτος. (Εισηγήσεις & Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, 2010).
- Οι αντιδήμαρχοι αναλαμβάνουν αρμοδιότητες που τους έχει αναθέσει ο δήμαρχος καθώς έχουν και την ευθύνη για την πορεία των υπηρεσιών που τους αντιστοιχούν. Ο αριθμός των αντιδημάρχων εξαρτάται από τον πληθυσμό και τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων. (Εισηγήσεις & Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, 2010).

4.2.2 ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Μια κοινότητα αποτελείται από 7 έως 11 μέλη συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου αυτής. Ο πρόεδρος της κοινότητας είναι ο προϊστάμενος του προσωπικού αλλά και των

υπηρεσιών της. Ακόμη στις αρμοδιότητες του είναι να συγκαλεί το κοινοτικό συμβούλιο μια φορά τον μήνα τουλάχιστον όπου και εκτελεί τις αποφάσεις του.

4.3 ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης β' βαθμού αποτελούνται από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις οι οποίες έχουν συσταθεί ως αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Ως στόχο έχουν την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειας τους. Σήμερα υπάρχουν 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις οι οποίες διακρίνονται σε δυο κατηγορίες: α) Στις απλές των οποίων η διοικητική περιφέρεια συμπίπτει με την διοικητική περιφέρεια του νομού και β) στις ενιαίες ή διευρυμένες με αρμοδιότητα την περιφέρεια των περισσότερων του ενόν νομού ή της μιας νομαρχιών. Γενική αρμοδιότητα των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων αποτελεί η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου. (www.gsra.gr)

Οι απλές νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις αποτελούνται από το νομαρχιακό συμβούλιο, την νομαρχιακή επιτροπή, τον νομάρχη (και τους βοηθούς νομάρχες), και σαν συμβουλευτικό όργανο ορίζεται μια οικονομική και κοινωνική επιτροπή. Πιο συγκεκριμένα:

Νομαρχιακό συμβούλιο : ο αριθμός των μελών του εξαρτάται από τον πραγματικό πληθυσμό της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, όπως αυτός προκύπτει από την τελευταία απογραφή. Έτσι για νομαρχίες με

- Πληθυσμό ως και 100.000 αντιστοιχούν 21 μέλη
- Πληθυσμό από 100.001 ως 150.000 αντιστοιχούν 25 μέλη
- Πληθυσμό από 150.001 ως και 200.000 αντιστοιχούν 31 μέλη
- Πληθυσμό περισσότερο από 200.001 αντιστοιχούν 37 μέλη

Εξαίρεση αποτελούν τα Δωδεκάνησα και οι Κυκλάδες των οποίων τα μέλη του νομαρχιακού συμβουλίου είναι 41 και 43 αντίστοιχα. Επίσης, το νομαρχιακό συμβούλιο ασκεί όλες τις αρμοδιότητες εκτός από εκείνες που ανήκουν στον νομάρχη ή στην νομαρχιακή

επιτροπή(σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί πως οι αρμοδιότητες αυτές ίσχυαν με το προηγούμενο καθεστώς). Πιο αναλυτικά είναι αρμόδιο για:

- Την εφαρμογή της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού.
- Τον προϋπολογισμό και απολογισμό της Νομαρχίας και των νομικών προσώπων της.
- Την επιβολή φόρων, τελών, εισφορών και δικαιωμάτων.
- Την απαλλοτρίωση ακινήτων.
- Την εκποίηση, ανταλλαγή και δωρεά ακινήτων, καθώς και τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων.
- Την παραχώρηση της χρήσης και την εκμίσθωση κινητών και ακινήτων.
- Την αγορά και μίσθωση κινητών και ακινήτων.
- Τη σύναψη δανείων και την αποδοχή δωρεών, κληρονομιών, κληροδοσιών.
- Το πρόγραμμα των εκτελεστέων έργων και προμηθειών.
- Την προστασία και αξιοποίηση περιοχών.
- Τη μελέτη, την κατασκευή και τη συντήρηση έργων.
- Την ίδρυση κέντρων παροχής πολιτιστικών και κοινωνικών υπηρεσιών.
- Την ανάθεση της παροχής υπηρεσιών και της εκτέλεσης εργασιών ή προγραμμάτων.
- Την ίδρυση νομικών προσώπων και επιχειρήσεων ή τη συμμετοχή σε επιχειρήσεις.
- Την ανάθεση της άσκησης δραστηριοτήτων στο κράτος ή σε νομικά πρόσωπα.
- Τη συγκρότηση συλλογικών οργάνων.
- Τον ορισμό του αριθμού των Νομαρχιακών Επιτροπών.
- Την εκλογή των μελών των Νομαρχιακών Επιτροπών.
- Την ανάκληση των προέδρων των Νομαρχιακών Επιτροπών.
- Την εξόφληση χρεών προς τη Νομαρχία σε δόσεις.
- Την έντοκη κατάθεση των εσόδων της Νομαρχίας.
- Τη σύσταση πάγιας προκαταβολής.
- Την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.
- Την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων προσωπικού της Νομαρχίας.
- Τον κανονισμό των εργασιών του, τον Κανονισμό των εργασιών των Νομαρχιακών Επιτροπών και τον οργανισμό των υπηρεσιών της Νομαρχίας.

Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί πως οι αρμοδιότητες αυτές ίσχυαν με το προηγούμενο πλαίσιο και όπως θα δούμε στη συνέχεια παύουν με το νέο.

Νομαρχιακή επιτροπή: αποτελείται από τον πρόεδρο, ο οποίος ορίζεται από τον νομάρχη και η θητεία του είναι διετής, και από δύο ή τέσσερα μέλη τα οποία καθορίζονται με απόφαση το νομαρχιακού συμβουλίου. Ο αριθμός των νομαρχιακών επιτροπών είναι 3, 4, 5 ,6 για τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις με 21, 25, 31 και 37 μέλη νομαρχιακού συμβουλίου αντίστοιχα. Στις λειτουργίες της είναι να συνεδριάζει κατόπιν προσκλήσεως από τον πρόεδρο της τουλάχιστον δυο φορές τον μήνα οπού θα πρέπει να βρίσκεται σε απαρτία (ο αριθμός των παραβρισκόμενων να είναι μεγαλύτερος των απόντων) , ενώ στις τριμελής επιτροπές απαιτείται η παρουσία όλων των μελών. Κάθε Νομαρχιακή Επιτροπή έχει στον τομέα ευθύνης της τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Προετοιμάζει τις υποθέσεις αρμοδιότητας του Νομαρχιακού Συμβουλίου.
- Καταρτίζει σχέδιο του προϋπολογισμού, επεξεργάζεται τον απολογισμό και υποβάλλει σχετική έκθεση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο.
- Αποφασίζει για τη διάθεση των γραμμένων πιστώσεων στον προϋπολογισμό.
- Καταρτίζει τις διακηρύξεις διαγωνισμών για την εκτέλεση έργων, εργασιών, προγραμμάτων και προμηθειών και την ανάθεση της παροχής υπηρεσιών και διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες.
- Αποφασίζει για την έγερση αγωγών, παραιτήσεων από αυτές ή για συμβιβασμό, καθώς και για την άσκηση ενδίκων μέσων.
- Αποφασίζει για την υποβολή διοικητικών προσφυγών στις διοικητικές αρχές.
- Έχει τις αρμοδιότητες που της μεταβιβάζει το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Η Νομαρχιακή Επιτροπή μπορεί να παραπέμπει οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για τη λήψη αποφάσεως, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητα του θέματος.

ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Ο νομάρχης είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών και του προσωπικού της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και στις αρμοδιότητες του ανήκει και η εκτέλεση των αποφάσεων του νομαρχιακού συμβουλίου. Ακόμη ορίζει από ένα έως τέσσερις βοηθούς νομάρχες, για διευθέτηση, οι οποίοι τον επικουρούν και ασκούν αρμοδιότητες που ο ίδιος τους έχει μεταβιβάσει. Η οικονομική και κοινωνική επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.), οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, επιμελητηρίων, επιστημονικών και συνεταιριστικών οργανώσεων, καθώς και των εργαζομένων της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. (Σπηλιωτόπουλος Ε. & Μακρυδημήτρης Α. 2001)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

5.1 Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ

Για πρώτη φορά αντιμετωπίστηκαν ενιαία και συνεκτικά οι δυο βαθμοί αυτοδιοίκησης που συγκροτούν οι Δήμοι και οι Περιφέρειες, καθώς και η κρατική αποκέντρωση που συγκροτούν οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Έτσι η διοικητική οργάνωση της χώρας αρθρώνεται ως εξής:

- 1) Για πρώτη φορά θεμελιώνεται η αιρετή περιφερειακή αυτοδιοίκηση με τη θεμελίωση 13 αιρετών περιφερειών. Γίνεται αντικατάσταση των 76 διοικητικών ενοτήτων του β' βαθμού αυτοδιοίκησης, δηλαδή των 54 Νομαρχιών, των 3 διευρυμένων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των 19 επαρχιών.

2) Πραγματοποιούνται συνενώσεις δήμων στη βάση ενιαίων και αντικειμενικών κριτηρίων που έθεσε ο Καλλικράτης, θεμελιώνοντας έτσι 325 νέους Δήμους, που αποτελούν τη διοικητική διαίρεση της χώρας. Οι συνενώσεις βασίστηκαν, για πρώτη φορά, σε ενιαία αντικειμενικά κριτήρια σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις των συλλογικών φορέων της αυτοδιοίκησης. Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

Α) Πληθυσμιακά (ο αριθμός των δημοτών, ο αριθμός των κατοίκων, η πληθυσμιακή πυκνότητα και η κατανομή των κατοίκων). Πιο αναλυτικά:

- Ως ελάχιστο πληθυσμιακό μέγεθος για ένα δήμο τέθηκαν 10,000 μόνιμοι κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή που έγινε το 2001.
- Το όριο αυτό προσαυξήθηκε προκειμένου ένας δήμος να μπορεί να διατηρηθεί στα σημερινά του διοικητικά όρια.

Β) Χωροταξικά κριτήρια με τα οποία επιδιώκεται η γεωγραφική ολοκλήρωση των διαφόρων κοινωνικών, διοικητικών και οικονομικών λειτουργιών, εξυπηρετήσεων και υποδομών που διασφαλίζουν συνθήκες βιωσιμότητας. Για τον λόγο αυτό:

- Δεν διασπάστηκαν τα όρια των συνενωμένων δήμων, νομών και των περιφερειών.
- Δεν συνενώθηκαν δήμοι χωρίς εδαφική συνέχεια.
- Στα νησιά εφαρμόστηκε η αρχή "ένα νησί ένας δήμος", πλην ορισμένων εξαιρέσεων.
- Για τους ορεινούς δήμους αξιοποιήθηκαν τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Γ) Κοινωνικά κριτήρια (το μέσο μέγεθος του νοικοκυριού, οι μορφωτικοί δείκτες, το ποσοστό αλλοδαπών).

Δ) Οικονομικά κριτήρια (η απασχόληση, η δομή της απασχόλησης, η εργασιακή κινητικότητα και το εισόδημα).

Ε)Γεωγραφικά κριτήρια (το σχήμα, η προσβασιμότητα και τα δίκτυα υποδομών).

ΣΤ)Αναπτυξιακά (η δομή της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας και γενικότερα της τοπικής ανάπτυξης, η ύπαρξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών φορέων και η συμμετοχή σε Κοινοτικά και Εθνικά προγράμματα).

Ζ) Πολιτιστικά και ιστορικά κριτήρια.

3) Από 1^η Ιανουαρίου λειτουργούν 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις στη θέση των 13 κρατικών περιφερειών. Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση παύει να ασχολείται με τοπικές υποθέσεις και περιορίζεται σε κρατικά καθήκοντα και υποθέσεις σύμφωνα με το Σύνταγμα.

4) Γίνεται θεσμοθέτηση των μητροπολιτικών λειτουργιών στην Αττική και Θεσσαλονίκη. Ο Καλλικράτης στοχεύει στην αντιμετώπιση των ζητημάτων μητροπολιτικού χαρακτήρα που μέχρι πρόσφατα ασκούνταν είτε από το κράτος είτε από επιμέρους δήμους. Θέματα μεταφορών και συγκοινωνιών, περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων αλλά και πολιτικής προστασίας και ασφάλειας θα ασκούνται πλέον σε μητροπολιτικό επίπεδο στο πλαίσιο της αιρετής περιφερειακής αυτοδιοίκησης.

5) Ισχυροποιείται η ενδοδημοτική αποκέντρωση εξουσίας και αρμοδιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, συστήνονται παντού δημοτικές και τοπικές κοινότητες, ανάλογα με τον πληθυσμό, με ενισχυμένες αρμοδιότητες και προκαθορισμένες δράσεις στο πλαίσιο του προϋπολογισμού των δήμων.

6) Περιορίζονται τα νομικά πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου των Ο.Τ.Α. Πιο συγκεκριμένα τα νομικά πρόσωπα Δημοσίου δικαίου και επιχειρήσεις των Δήμων που λειτουργούν σήμερα από 6.000 περιορίζονται σε 1.500. Αντίστοιχα τα 60.000 περίπου μέλη των διοικήσεων των Νομικών προσώπων και των δημοτικών επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. , μειώνονται κατά τουλάχιστον 40.000 σε κάτω από 20.000 μέλη διοικητικών συμβουλίων.

5.2 ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο Καλλικράτης θεμελιώνει ένα νέο μοντέλο οικονομικής διαχείρισης. Στόχος του είναι η δημιουργία ενός πλαισίου διαφάνειας και ευνομίας που θα δίνει στον πολίτη τη δυνατότητα να έχει πρόσβαση στην απαραίτητη πληροφόρηση, ώστε να ενδυναμώνονται τα δικαιώματά του. Για τον λόγο αυτό:

- 1) Η αυτοδιοίκηση θα διαθέτει ένα νέο σύστημα εποπτείας, το οποίο θα διασφαλίζει τη νομιμότητα της διοίκησης και τα δικαιώματα του πολίτη. Θεσπίζεται στην έδρα κάθε αποκεντρωμένης διοίκησης, ανεξάρτητη, αυτοτελής υπηρεσία εποπτείας των Ο.Τ.Α. της οποίας προϊστάται ο Ελεγκτής Νομιμότητας, ο οποίος είναι ανώτατος διοικητικός υπάλληλος με πενταετή θητεία. Η επιλογή του γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.). Οι αρμοδιότητες του ελεγκτή νομιμότητας πριν τον Καλλικράτη ασκούσαν από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.
- 2) Όλες οι δαπάνες των Περιφερειών, των Δήμων ή των δημοτικών επιχειρήσεων θα πρέπει να περνούν από προληπτικό έλεγχο του ελεγκτικού συνεδρίου. Πριν τον Καλλικράτη καμία δημοτική επιχείρηση και 472 Δήμοι από τους 1034 δεν υπόκειντο σε αυτόν τον έλεγχο.
- 3) Πέρα των δαπανών παρακολουθείται η πορεία είσπραξης των εσόδων των Ο.Τ.Α. Ο επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση των εισπράξεων και έχει την δυνατότητα να επιβάλλει ποινές σε τυχόν καθυστερήσεις που προκύπτουν από διάφορους λόγους.
- 4) Το ελεγκτικό συνέδριο πραγματοποιεί γενικευμένο προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σε συμβάσεις άνω των 100.000€ που συνάπτουν οι Δήμοι, οι Περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα καθώς και οι επιχειρήσεις τους.

- 5) Υποχρεωτικά θα πρέπει να αναρτώνται στις ιστοσελίδες των Ο.Τ.Α. η συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού και η τριμηνιαία έκθεση για την πορεία εκτέλεσης του.
- 6) Όλες οι προσλήψεις μόνιμου αλλά και εποχικού προσωπικού στους Ο.Τ.Α., με νόμο για την αναμόρφωση συστήματος προσλήψεων στον Δημόσιο Τομέα υπάγονται στο ΑΣΕΠ.
- 7) Προκειμένου να μειωθούν «φαινόμενα» υπερδανεισμένων Δήμων θέτονται συγκεκριμένα όρια για τη λήψη δανείου από τους Ο.Τ.Α.
- 8) Για τους υπερχρεωμένους Δήμους, προβλέπεται ένα ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης. Αυτή η πρόνοια λαμβάνει υπόψη και τις περιπτώσεις των συνενώσεων.

5.3 ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ

Ο Καλλικράτης πραγματοποιεί αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πολιτικής ισχύος από το κέντρο στην περιφέρεια. Θεμελιώνει ένα νέο σύστημα διακυβέρνησης, θεσμοθετώντας όργανα οργανωμένης διαβούλευσης, το σύστημα λήψης αποφάσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση. Πιο συγκεκριμένα:

- 1) Οι αρμοδιότητες που αποκεντρώνονται συνοδεύονται από τους αντίστοιχους πόρους αλλά και το αντίστοιχο ανθρώπινο δυναμικό, σύμφωνα με τις σχετικές συνταγματικές προβλέψεις. Ο Καλλικράτης με την αποκέντρωση της διοίκησης στοχεύει στην αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων που συναντώνται σε όλα τα προηγμένα κράτη.
- 2) Η αποκέντρωση πραγματοποιείται ενδοδημοτικά και ενδοπεριφερειακά. Στους Δήμους θεσμοθετούνται τοπικά όργανα με πόρους και αυξημένες αρμοδιότητες, ενώ μέσω του εκλογικού

συστήματος διασφαλίζεται η τοπική εκπροσώπηση. Αντίστοιχα στις περιφέρειες θεσμοθετούνται άμεσα εκλεγόμενοι αντιπεριφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα.

- 3) Η αιρετή Περιφέρεια αναλαμβάνει καθοριστικό ρόλο στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του αναπτυξιακού περιφερειακού προγραμματισμού. Σε τοπικά αιρετά όργανα αποδίδεται η αρμοδιότητα και η ευθύνη για τις βασικές αναπτυξιακές επιλογές, για την ανάπτυξη της περιοχής τους, για την οποία θα λογοδοτούν στους πολίτες και στις τοπικές κοινωνίες της Περιφέρειας τους. Στην αρμοδιότητα αυτή εντάσσεται και η συμμετοχή στην όλη διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Ακόμη οι Περιφέρειες αποκτούν ευρύτερες αρμοδιότητες, όπως ο αναπτυξιακός σχεδιασμός, η δημόσια υγεία και η κατασκευή μεγάλων περιφερειακών έργων.
- 4) Οι νησιωτικές και ορεινές περιοχές αντιμετωπίστηκαν με ξεχωριστές ρυθμίσεις που αφορούν τη διοίκηση και τις ιδιαιτερότητες των νησιωτικών και των ορεινών περιοχών.
- 5) Για πρώτη φορά θεσμοθετείται ενιαίος φορέας διαχείρισης αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας, στον οποίο συμμετέχουν υποχρεωτικά οι Δήμοι. Ο ενιαίος αυτός φορέας υποκαθιστά τους συνδέσμους και τις ανώνυμες εταιρίες που έχουν συσταθεί ως φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων.
- 6) Οι Δήμοι αποκτούν σημαντικές αρμοδιότητες που σχετίζονται με τοπικά ζητήματα. Ζητήματα όπως η έκδοση οικοδομικών και επαγγελματικών αδειών, το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν την κοινωνική πρόνοια και την ανέγερση σχολικών κτιρίων, καθώς και γραφεία γεωργικής ανάπτυξης για την εξυπηρέτηση των αγροτών. Σε κάθε συνενωμένο Δήμο παραμένει το σύνολο των υπηρεσιών, ενώ θεσπίζεται ο τοπικός Αντιδήμαρχος και αντίστοιχα Αντιπεριφερειάρχης που θα μεριμνά για τις τοπικές υποθέσεις.

- 7) Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες αποκτούν συλλογικό όργανο άσκησης, συντονισμού και λογοδοσίας της λειτουργίας τους. Συστήνεται η Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από το Δήμαρχο/Περιφερειάρχη και στους Αντιδημάρχους/ Αντιπεριφερειάρχες.
- 8) Πολεοδομικά και περιβαλλοντικά θέματα καθώς και οι αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων, αντιμετωπίζονται από ξεχωριστή επιτροπή του δημοτικού συμβουλίου, την επιτροπή Ποιότητας Ζωής, στην οποία συμμετέχουν δημοτικοί σύμβουλοι από όλες τις παρατάξεις.
- 9) Οι Δήμοι των νησιών αναλαμβάνουν να ασκούν εκτεταμένες αρμοδιότητες στον τομέα της ανάπτυξης, του περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής, της εξυπηρέτησης του πολίτη, της υγείας και της πρόνοιας.
- 10) Στον προϋπολογισμό κάθε Δήμου προβλέπεται υποχρεωτικό ποσοστό για την κατανομή πιστώσεων στις Δημοτικές και τις Τοπικές Κοινότητες. Το ποσοστό αυτό καθορίζεται σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ ως πάγια προκαταβολή που λαμβάνει κάθε Τοπική ή Δημοτική κοινότητα.
- 11) Σε κάθε Δήμο, γειτονιά και χωριά, δημιουργούνται νέα e-ΚΕΠ δίπλα στα ήδη υπάρχοντα ΚΕΠ. Στην διαδικασία αποκέντρωσης που πραγματοποιεί ο Καλλικράτης είναι σημαντικός ο ρόλος που θα κληθούν να παίξουν, αφού θα παρέχουν τις βασικές υπηρεσίες του κράτους και της δημοτικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης όσο το δυνατόν εγγύτερα στον πολίτη.
- 12) Δημοτικός Αντιπρόσωπος θεσμοθετείται για την κατοίκων εξυπηρέτηση των δημοτών που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στους Δήμους ή στα ΚΕΠ. Σε κάθε Δήμο συστήνεται αρμόδιο ειδικό αυτοτελές γραφείο, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Δήμαρχο.

- 13) Για πρώτη φορά οι πολίτες με τη χρήση μιας κάρτας, της «κάρτας του πολίτη», θα μπορούν αν εκδίδουν ηλεκτρονικά χρήσιμα πιστοποιητικά ή και να συμμετέχουν σε τοπικά δημοψηφίσματα.
- 14) Το αναπτυξιακό πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. (Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης Αυτοδιοίκησης) με το οποίο προβλέπεται η χρηματοδότηση έργων και δράσεων, τόσο από κοινοτικούς όσο και από εθνικούς πόρους, προερχόμενους τόσο από το Κεντρικό Κράτος όσο και από την αυτοδιοίκηση θα υλοποιείται με τη συμμετοχή της ίδιας της αυτοδιοίκησης.
- 15) Στους Δήμους παρέχεται η δυνατότητα με απόφαση του συμβουλίου τους να επιβάλλουν ανταποδοτικό τέλος απαλλοτρίωσης, με αποκλειστικό σκοπό τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων και κοινωφελών χρήσεων, προκειμένου με τα έσοδα από το τέλος αυτό να μπορούν να αποζημιώσουν τους ιδιοκτήτες των ακινήτων που απαλλοτριώνονται.
- 16) Με τον Καλλικράτη οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Ο.Τ.Α. περιλαμβάνουν ισοδύναμους δυναμικούς αλλά και σταθερούς πόρους, ικανοποιώντας ένα πάγιο αίτημα της αυτοδιοίκησης. Η φορολογική αποκέντρωση που πραγματοποιεί ο Καλλικράτης όφειλε ωστόσο να κινηθεί εντός του Συντάγματος που προβλέπει ότι οι Ο.Τ.Α. δεν μπορούν να επιβάλλουν δικούς τους φόρους. Οι Δήμοι λαμβάνουν το 12% των εσόδων από το Φ.Π.Α., το 50% από το Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας και το 20% από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων. Αντίστοιχα οι Περιφέρειες λαμβάνουν το 4% των εσόδων από το Φ.Π.Α. και το 2,4% από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων.

5.4 ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ο Καλλικράτης στοχεύει στη δημιουργία θεσμών λογοδοσίας και συμμετοχής που δίνουν στον πολίτη τη δυνατότητα να συμμετέχει και να γνωρίζει. Οργανώνει την άσκηση εξουσίας με όρους διεύρυνσης και συμμετοχής του πολίτη και εμπάθυνσης της δημοκρατίας αλλά και

ανάδειξης του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών οργανώσεων και του εθελοντισμού. Πιο συγκεκριμένα:

- 1) Με το νέο σύστημα εκλογής των συμβούλων, τόσο σε Περιφερειακό όσο και σε Δημοτικό επίπεδο, εξασφαλίζεται αμεσότερη σχέση πολίτη – εκπροσώπου. Έτσι ο πολίτης στην Περιφέρεια εκλέγει τους εκπροσώπους του σε επίπεδο Νομού, πρώην νομαρχιακού διαμερίσματος (σημερινή περιφερειακή ενότητα) και στα νησιά, κατά βάση στο επίπεδο των πρώην νησιωτικών επαρχιών. Ιδιαίτερα στην Περιφέρεια της Αττικής (τη σημερινή Νομαρχία Αθηνών) εκλέγει τους εκπροσώπους του στο επίπεδο των μικρότερων σημερινών αποκεντρωμένων τομέων της Νομαρχίας Αθηνών. Στους νέους Δήμους ο πολίτης εκλέγει τους εκπροσώπους του στο δημοτικό συμβούλιο από τη δημοτική του ενότητα, που αρθρώνεται σε επίπεδο κάθε Δήμου που συνενώνεται. Στους μεγάλους Δήμους που διαιρούνται σε Δημοτικά Διαμερίσματα, οι σύμβουλοι εκλέγονται ανά δημοτικά κοινότητα, στα όρια δηλαδή των πρώην δημοτικών διαμερισμάτων, για να επαναθεμελιωθεί η αμεσότερη δυνατή εκπροσώπηση του πολίτη. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα στους δημότες να ψηφίσουν στις δημοτικές εκλογές και ένα εκπρόσωπο εκτός της εκλογικής τους Περιφέρειας, που ταυτίζεται με τα όρια του Δήμου που συνενώθηκε, με σκοπό τη δημιουργία ενιαίας δημοτικής συνείδησης αλλά και την αποφυγή του ενδεχόμενου της εσωτερικής στεγανοποίησης τους.
- 2) Οι εκλογές για ανάδειξη των ανθρώπων της αυτοδιοίκησης με τον Καλλικράτη γίνονται κάθε πέντε χρόνια μαζί με τις ευρωεκλογές. Με αυτόν τον τρόπο δίδεται περισσότερος χρόνος να σε κάθε αυτοδιοικητική αρχή να εφαρμόσει τις πολιτικές της.
- 3) Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την δυνατότητα να εκλεγεί και έχει συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα της διενέργειας των εκλογών. Δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας μπορεί να εκλεγεί ο δημότης που έχει την

ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών.

- 4) Αυστηρά όρια μπαίνουν στα έσοδα και τις δαπάνες συνδυασμών και υποψηφίων με παράλληλη θεσμοθέτηση ανεξάρτητων ελεγκτικών μηχανισμών. Οι συνδυασμοί υποχρεούνται να δημοσιεύουν έσοδα και δαπάνες στην ειδικά διαμορφωμένη ιστοσελίδα www.ekloges.ypes.gr και οι εισφορές είναι ονομαστικές ανεξαρτήτου ποσού.
- 5) Ακόμη παρέχεται η δυνατότητα για συμμετοχή των ομογενών, πολιτών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των νόμιμων μεταναστών στις αυτοδιοικητικές εκλογές. Οι παραπάνω έχουν το δικαίωμα να εκλέξουν αλλά και να εκλεγούν ως δημοτικοί σύμβουλοι και ως σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας εφόσον έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του και έχει την ικανότητα να εκλεγεί σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. Επίσης το ζήτημα της νόμιμης μετανάστευσης αντιμετωπίζεται με θεσμοθετημένο όργανο σε κάθε Δήμο, το «Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών». Συγκροτείται σε κάθε Δήμο ως συμβουλευτικό όργανο του Δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία.
- 6) Θεσμοθετείται Επιτροπή Διαβούλευσης, η οποία είναι άμισθη, σε κάθε Δήμο ή Περιφέρεια, για τη συγκροτημένη, θεσμοποιημένη και ανοιχτή συμμετοχή όλων των τοπικών φορέων. Τα μέλη του συμβουλίου της επιτροπής αυτής προέρχονται από τους παραγωγικούς φορείς του Δήμου ή της Περιφέρειας (εκπρόσωποι εργαζομένων, επιχειρήσεων, επιστημονικών συλλόγων, κ.α.) αλλά και άλλοι πολίτες.
- 7) Επίσης, ο πολίτης, ο επιχειρηματίας γνωρίζει ότι μπορεί να απευθυνθεί σε θεσμοθετημένο όργανο, τον «Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης» ώστε να αντιμετωπιστεί εσωτερικά και επί τόπου οποιοδήποτε πρόβλημα κακοδιοίκησης και μεροληψίας. (Ελληνική Δημοκρατία, 2010)

5.5 ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ

- 1) Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας:
- Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών.
 - Γενικοί γραμματείς και υπάλληλοι των δήμων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας υπηρετούν, καθώς και δημοτικοί συμπαραστάτες, στους δήμους που υπηρετούν.
 - Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με εξαίρεση τα ιδρύματα, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, πλην αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα.
 - Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των δήμων που συνενώνονται στο νέο δήμο που προκύπτει.
 - Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος στους δήμους στους οποίους έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, μέσα στους 18 μήνες πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

- 2) Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμα τους, κατόπιν αμετάκλητης καταδίκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 236 του παρόντος. Αυτό ισχύει για την επόμενη της έκπτωσης δημοτική περίοδο.
- 3) Δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας:
- Όποιοι συνδέονται με τον δήμο ή τα νομικά τους πρόσωπα, εκτός από τους συνδέσμους, με σύμβαση προμήθειας, εκτέλεσης δημοτικού έργου, παροχής υπηρεσιών, παραχώρησης δικαιώματος εκμετάλλευσης δημοτικού έργου ή δημοτικής υπηρεσίας με αντικείμενο αξίας άνω των 5.000€ ετησίως.
 - Γενικοί διευθυντές, πρόεδροι και μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, μέτοχοι και εταίροι κεφαλαιουχικών εταιριών, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον το ποσοστό συμμετοχής τους στις εταιρίες υπερβαίνει το 5% του συνολικού κεφαλαίου της εταιρίας, καθώς και εταίροι προσωπικών εταιριών, που έχουν συμβληθεί με το δήμο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης. Αν ο δήμος συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην επιχείρηση που συμβάλλεται, δεν υπάρχει ασυμβίβαστο για τους αιρετούς του δήμου που μετέχουν στη διοίκηση δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και δημοτικών επιχειρήσεων.
- 4) Η ιδιότητα και το αξίωμα του δημάρχου, του προέδρου του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας ή η κατοχή οποιουδήποτε άλλου αιρετού αξιώματος σε όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού δεν αποτελεί λόγο ασυμβίβαστου ή αναστολής άσκησης του λειτουργήματός τους, με την επιφύλαξη του άρθρου 16 για:
- Τους δικηγόρους ή συμβολαιογράφους

- Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), τα μέλη των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και το ειδικό διδακτικό και επιστημονικό προσωπικό τους.
- 5) Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η σύναψη σύμβασης αγοράς δημοτικών ακινήτων, εφόσον η εκποίηση έχει γίνει ύστερα από πλειοδοτική δημοπρασία.
 - 6) Δεν αποτελούν κώλυμα ή ασυμβίβαστο η ιδιότητα μέλους της διοίκησης και η ιδιότητα του υπαλλήλου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας, που συνδέονται με το δήμο με σύμβαση που είναι σχετική με το αντικείμενο της δραστηριότητας τους.
 - 7) Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων που αποδέχονται οποιοδήποτε από τα καθήκοντα ή τα έργα που συνιστούν ασυμβίβαστο ή αποκτούν δημοτικότητα σε άλλο δήμο εκπίπτουν από το αξίωμα τους. Το Διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο οικείος δήμος, με απόφαση το, διαπιστώνει την ύπαρξη του ασυμβίβαστου και την έκπτωση από το αξίωμα εφόσον υποβληθεί σχετική ένταση από τα αναφερόμενα στο άρθρο 45 του παρόντος, πρόσωπα. Κατά της απόφασης με την οποία διαπιστώνεται το ασυμβίβαστο χωρεί αίτηση αναίρεσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45 του παρόντος.
 - 8) Υποψηφιότητα και στους δυο βαθμούς αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται.
 - 9) Σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας του αιρετού του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης και του δευτέρου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης αποκλείεται. (Πρόγραμμα Καλλικράτης, 2010)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

6.1 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ (ΑΡΘΡΟ 58)

Στο πλαίσιο του νέου νόμου Καλλικράτη, οι αρμοδιότητες του Δημάρχου δέχτηκαν ορισμένες αλλαγές και διαμορφώνονται ως εξής:

1) Ο δήμαρχος προασπίζει τα τοπικά συμφέροντα, κατευθύνει τις δράσεις του δήμου για την υλοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης, διασφαλίζει την ενότητα της τοπικής κοινωνίας και ασκεί τα καθήκοντα του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Ειδικότερα, ο δήμαρχος:

- Εκπροσωπεί το δήμο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή.
- Εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Η μη εκτέλεση αυτών των αποφάσεων συνιστά σοβαρή πειθαρχική παρέμβαση καθήκοντος.
- Ορίζει τους αντιδημάρχους, συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεων της.
- Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού του δήμου εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και της άσκηση πειθαρχικού ελέγχου.
- Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου.
- Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο δήμος.
- Εκδίδει τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητες του δήμου.
- Εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών, καθώς και τις βεβαιώσεις μόνιμης κατοικίας.
- Συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους του δήμου, υπαλλήλους

του δημόσιου τομέα ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του δήμου, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.

2) Όταν δημιουργείται άμεσος και προφανής κίνδυνος ή απειλείται άμεση ζημία των δημοτικών συμφερόντων από την αναβολή λήψης απόφασης, ο δήμαρχος μπορεί να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής ή επιτροπής ποιότητας ζωής. Στην περίπτωση αυτή οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφαση του κατά την επόμενη συνεδρίαση της αντίστοιχης επιτροπής.

3) Σε περίπτωση όπου τα ιδιωτικά συμφέροντα του δημάρχου ή συγγενή ως τον δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγκρούονται με τα συμφέροντα του δήμου, ο δήμαρχος υποχρεούται να απέχει και τα αντίστοιχα καθήκοντα τα ασκεί ο αντιδήμαρχος ή ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που ορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.

4) Στις περιπτώσεις που ο δήμαρχος εκτελεί αποφάσεις σύμφωνα με τη ρύθμιση του εδαφίου β' της παραγράφου 1, δεν υπέχει αστική, ποινική και πειθαρχική ευθύνη, εφόσον αυτές δεν έχουν ακυρωθεί, ανακληθεί ή ανασταλλεί.

6.2 ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ

Το δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι. Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι της πλειοψηφίας που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην και κατά τόπο (συμπεριλαμβανομένων αρμοδιοτήτων για θέματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης).

Ο αριθμός των αντιδημάρχων στους δήμους που προέρχονται από συνένωση εξαρτάται από τον πληθυσμό του δήμου και κατά τον παρόντα νόμο ορίζονται ως εξής:

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ
Έως 5.000	Μέχρι 2

Από 5.001 ως 20.000	Μέχρι 4
Από 20.001 ως 50.000	Μέχρι 5
Από 50.001 ως 100.000	Μέχρι 6
Από 100.001 και άνω	Μέχρι 8

Ο αριθμός των αντιδημάρχων αυξάνεται κατά έναν, εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων που συνενώθηκαν είναι από πέντε έως και επτά, κατά δύο εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι από οκτώ μέχρι και εννέα και κατά τρεις εάν ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων είναι από δέκα και άνω. Σε περίπτωση που στους νησιώτικους δήμους ο αριθμός των αντιδημάρχων που ορίζεται βάσει του πληθυσμού είναι μικρότερος από τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων, τότε αυτός προσαυξάνεται ισάριθμα.

Ο αριθμός των αντιδημάρχων στους δήμους που δεν προέρχονται από συνένωση ΟΤΑ εξαρτάται από τον πληθυσμό και ορίζεται ως εξής:

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ
Έως 2.000	1
Από 2.001 ως 10.000	Μέχρι 2
Από 10.001 ως 20.000	Μέχρι 3
Από 20.001 ως 40.000	Μέχρι 4
Από 40.001 ως 100.000	Μέχρι 5

Στους δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες ένα κατοίκους και άνω που διαιρούνται σε δημοτικές κοινότητες ο αριθμός των αντιδημάρχων είναι ίσος με τον αριθμό των δημοτικών κοινοτήτων και μπορεί να αυξηθεί κατά τρεις.

Η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δυόμισι ετών. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Η ανάκληση του αντιδημάρχου πριν τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημάρχου.

6.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥ (ΑΡΘΡΟ 59)

Πέραν όμως από τις παραπάνω αρμοδιότητες ασκούν και τις ακόλουθες:

- Έχουν την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα.
- Παρακολουθούν την εξέλιξη των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα.
- Μεριμνούν για την καλή κατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα.
- Υπογράφουν με εξουσιοδότηση του δημάρχου βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και λοιπά διοικητικά έγγραφα που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες.
- Συνεργάζονται με τους προέδρους των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και τους εκπροσώπους των τοπικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.
- Ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που μπορεί να τους μεταβιβάσει με απόφαση του ο δήμαρχος, που αφορά τη δημοτική ενότητα (η απόφαση αυτή, του δημάρχου, δημοσιεύεται σε μια τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα και αν δεν υπάρχει σε μια εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού και αναρτάται και στην ιστοσελίδα του δήμου).

Εάν ο αντιδήμαρχος κωλύεται ή απουσιάζει, τις αρμοδιότητες του τις ασκεί ο ίδιος ο δήμαρχος. Τις κατά τόπον αρμοδιότητες του αντιδήμαρχου που απουσιάζει ή κωλύεται ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο ή ο ίδιος ο δήμαρχος. (Πρόγραμμα Καλλικράτης, 2010).

6.4 Η ΝΕΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

«Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης διοίκησης»- πρόγραμμα Καλλικράτης, ονομάζεται ο ελληνικός νόμος 3852/2010, με τον οποίο μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητες τους.

Βασικές πτυχές του προγράμματος είναι η μείωση του αριθμού των Δήμων και των νομικών τους προσώπων κατά περίπου τα 2/3, η αντικατάσταση των 57 νομαρχιών ως δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α. από τις 13 περιφέρειες, η σύσταση των αποκεντρωμένων διοικήσεων, οι αλλαγές στον τρόπο χρηματοδότησης των Ο.Τ.Α., η αύξηση θητείας των αυτοδιοικητικών οργάνων από 4 σε 5 έτη και η ανάθεση νέων αρμοδιοτήτων σε αυτά.

Σύμφωνα με τον υπουργό εσωτερικών (Γ. Ραγκούση) που εισηγήθηκε το πρόγραμμα, κριτήριο ήταν να μην υπάρχει Δήμος με πληθυσμό κάτω των 25.000 κατοίκων στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης ή 10.000 για την υπόλοιπη χώρα. Εξαιρέσεις έγιναν μόνο για τις ορεινές περιοχές, όπου το πληθυσμιακό κατώτατο όριο τέθηκε στις 2.000 και στα νησιά που ισχύει ένας Δήμος ένα νησί(εκτός της Κρήτης και της Εύβοιας). Πιο συγκεκριμένα:

	Καθεστώς Καποδίστρια	Καθεστώς Καλλικράτη
ΔΗΜΟΙ	Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ: Συνολικά 910 Δήμοι Και 124 Κοινότητες. Οι περισσότεροι προέκυψαν από συνενώσεις το '97.	Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ: Περιορισμός σε 325 Δήμους. Ανάληψη μέρους αρμοδιοτήτων των νομαρχιών.
ΝΟΜΑΡΧΙΕΣ	Δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ: συνολικά 57 νομαρχίες και 19 επαρχεία. Ακολουθούσαν τον χωρισμό της χώρας σε νομούς εκτός από την Αττική.	καταργήθηκαν
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	Συνολικά 13, υπεύθυνες για τον συντονισμό των ΟΤΑ, τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τους και την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο. Ο περιφερειάρχης διοριζόταν απ' την κυβέρνηση.	Παρέμειναν στα ίδια γεωγραφικά όρια, αλλά πλέον αποτελούν δευτεροβάθμιους ΟΤΑ με αιρετό περιφερειάρχη και συμβούλιο. Ανάληψη μέρους των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών.
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ	Δεν υπήρχαν.	Συνολικά 7, με επικεφαλή τους τον γενικό γραμματέα που διορίζεται από την κυβέρνηση. Ανέλαβαν μερικές από τις αρμοδιότητες των προηγούμενων περιφερειών.
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	Περίπου 6.000 νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις των δήμων.	Μειώνονται σε περίπου 1.500 μέσω των συνενώσεων ή των καταργήσεων.
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ Ο.Τ.Α.	Κρατικός προϋπολογισμός, ευρωπαϊκά προγράμματα, δημοτικά τέλη, ίδιοι πόροι(δημοτικές επιχ/σεις εκμίσθωση παραλίων κ.α.)	Παραμένουν τα προηγούμενα και προστίθεται μερίδιο από κρατικούς φόρους (ΦΠΑ, φορολογία εισοδήματος και φόρο ακίνητης περιουσίας).
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ	Κάθε 4 χρόνια, μήνα Οκτώβριο. Εάν ο πρώτος συνδυασμός δεν συγκέντρωνε 42% η διαδικασία επαναλαμβάνονταν.	κάθε 5 χρόνια, μήνα Ιούνιο μαζί με τις ευρωεκλογές. Απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία για την ανακήρυξη

6.5 ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Με το Πρόγραμμα Καλλικράτης εισάγεται ο θεσμός της αποκεντρωμένης διοίκησης που αντικαθιστά τις 13 Περιφέρειες του Καποδίστρια με 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις. Σε αυτές μεταφέρονται οι αρμοδιότητες των Περιφερειών που από το Σύνταγμα επιβάλλεται να παραμείνουν υπό την κεντρική διοίκηση. Έτσι ως ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους συνιστώνται οι εξής Αποκεντρωμένες Διοικήσεις :

- 1) Διοίκηση Αττικής, με έδρα την Αθήνα
- 2) Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, με έδρα την Θεσσαλονίκη
- 3) Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα τα Ιωάννινα
- 4) Διοίκηση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λάρισα
- 5) Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου, με έδρα την Πάτρα
- 6) Διοίκηση Αιγαίου, με έδρα τον Πειραιά
- 7) Διοίκηση Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο

Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γενικός Γραμματέας. Για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση και τα καθήκοντα του εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ν. 2503/1997. (www.fa3.gr)

6.6 ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Οι Περιφέρειες είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Ακόμη σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων

τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. Οι 13 νέες Περιφέρειες με αιρετούς Περιφερειάρχες στη θέση 54 Νομαρχιών, 3 διευρυμένων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και 19 επαρχιών είναι:

- 1) Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Λέσβου, Σάμου και Χίου.
- 2) Περιφέρεια Κρήτης στην οποία ανήκουν οι Νομοί Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνης και Χανίων.
- 3) Περιφέρεια Θεσσαλίας, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Καρδίτσας, Λαρίσης, Μαγνησίας και Τρικάλων.
- 4) Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης και Φλώρινας.
- 5) Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας, και Ηλείας.
- 6) Περιφέρεια Αττικής, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής και Πειραιώς.
- 7) Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλης, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής.
- 8) Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Βοιωτίας, Ευβοίας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδος και Φωκίδος.
- 9) Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Δωδεκανήσου και Κυκλάδων.
- 10) Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Δράμας, Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης.
- 11) Περιφέρεια Ηπείρου, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων και Πρέβεζας.
- 12) Περιφέρεια Ιονίου, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Ζακύνθου, Κέρκυρας, Κεφαλληνίας και Λευκάδας.
- 13) Περιφέρεια Πελοποννήσου, στην οποία ανήκουν οι Νομοί Αργολίδος, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας.

(Ελληνική Δημοκρατία 2010)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΟΙ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Το δημαρχοκεντρικό σύστημα καταργείται με τον Καλλικράτη, με την σύσταση νέων δομών. Στα πρότυπα της κυβερνητικής επιτροπής θα λειτουργεί Εκτελεστική επιτροπή αποτελούμενη από τον δήμαρχο και τους αντιδημάρχους, αρμόδια για όλους τους τομείς της πολιτικής.

Τα οικονομικά του δήμου περνούν πλέον από την δικαιοδοσία της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία θα απαρτίζεται από τον αρμόδιο αντιδήμαρχο και από έξι έως δέκα μέλη ανάλογα με το μέγεθος του δημοτικού συμβουλίου.

Ανάλογος είναι ο τρόπος συγκρότησης της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, που προβλέπεται για δήμους άνω των 10.000 κατοίκων και θα αναλάβει ζητήματα χωροταξίας, πολεοδομίας και προστασίας του περιβάλλοντος. Γνωμοδοτικό όργανο σε δήμους πάνω από 10.000 κατοίκους είναι η νέα Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, αποτελούμενη από 25 ως 50 μέλη- εκπροσώπους φορέων της τοπικής κοινωνίας και δημότες. Καταγγελίες και αναφορές πολιτών για κακοδιοίκηση στους δήμους θα δέχεται ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης, ο οποίος θα είναι πρόσωπο κύρους και θα επιλέγεται σε δήμους άνω των 20.000 κατοίκων από τα 2/3 του δημοτικού συμβουλίου.

Παράλληλα, ο νόμος προβλέπει ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης στο οποίο θα μπορούν να ενταχθούν όσοι δήμοι έχουν υποχρεώσεις ή χρέη τα οποία υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσοστό των ετήσιων τακτικών εσόδων τους. Η χρηματοδότηση του προγράμματος αυτού θα γίνει μέσω ενός ειδικού Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της αυτοδιοίκησης, που θα συσταθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Πιο συγκεκριμένα ο νόμος «Καλλικράτης» προβλέπει:

1) Οι εκλογές πλέον γίνονται κάθε πέντε έτη μαζί με τις ευρωεκλογές. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται περισσότερος ωφέλιμος χρόνος σε κάθε αυτοδιοικητική αρχή να εφαρμόσει τις πολιτικές της. Πέρα από τις προφανείς εξοικονομήσεις από την ταυτόχρονη διεξαγωγή των

εκλογών, δημιουργούνται συνθήκες και για μεγαλύτερη συμμετοχή στις ευρωεκλογές.

2) Μεταφέρεται στην Περιφέρεια το σύνολο των αρμοδιοτήτων, που αφορούν τον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό. Στην αρμοδιότητα αυτή εντάσσεται όχι μόνο η κατάρτιση και εκτέλεση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων αλλά και η συμμετοχή στην όλη διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013. Οι αυτοδιοικούμενες περιφέρειες γίνονται το θεσμικό όχημα της πράσινης ανάπτυξης.

3) Οι Δήμοι αποκτούν αρμοδιότητες που σχετίζονται με τοπικά ζητήματα όπως η έκδοση οικοδομικών αδειών, η κοινωνική πρόνοια και επαγγελματικές άδειες. Οι πολίτες εξυπηρετούνται άμεσα για ζητήματα που αφορούν την καθημερινότητα τους.

4) Οι περιφέρειες αποκτούν ευρύτετες αρμοδιότητες που αποκεντρώνονται από υπουργεία, όπως ο αναπτυξιακός σχεδιασμός, η δημόσια υγεία και η κατασκευή έργων.

5) Τίθενται προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από τους ΟΤΑ. (άρθρο 264). Για να μην υπάρξουν στο μέλλον ξανά περιπτώσεις υπερδανεισμένων Δήμων καθιερώνονται αυστηρά όρια και κριτήρια δανεισμού. Γιατί οι υπερβολικοί αυτοί δανεισμοί δεν έχουν αντίκτυπο μόνο στα χρέη κάθε δήμου, αλλά συνυπολογίζονται και στο δημόσιο χρέος της χώρας μας.

6) Οι δαπάνες όλων των δήμων και των περιφερειών, όλων των νομικών προσώπων και των επιχειρήσεων τους, υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, (άρθρο 275). Για να μην ξοδεύεται ούτε ένα ευρώ με αδιαφανείς διαδικασίες. Μέχρι σήμερα 500 Δήμοι δεν υπάγονταν στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Μέχρι σήμερα καμία επιχείρηση ή ΝΠΔΔ δεν υπαγόταν στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

7) Το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί γενικευμένο προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σε συμβάσεις άνω των 100.000 ευρώ την οποία συνάπτουν οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα καθώς και οι επιχειρήσεις τους, (άρθρο 278). Μέχρι σήμερα ο προσυμβατικός

έλεγχος πραγματοποιείται μόνο για συμβάσεις άνω του 1.000.000 ευρώ και δεν αφορούσε ΝΠΔΔ και επιχειρήσεις της αυτοδιοίκησης.

8) Ο ελεγκτής νομιμότητας, που προΐσταται της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., είναι ανώτατος υπάλληλος με πενταετή θητεία. Η επιλογή του γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), (άρθρο 216). Μέχρι σήμερα τον έλεγχο νομιμότητας ασκούσε ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, μετακλητός υπάλληλος δηλαδή, διορισμένος από την εκάστοτε κυβέρνηση.

9) Κάθε αρμοδιότητα, κάθε εξουσία πλησιάζει τον πολίτη στο εγγύτερο δυνατό σημείο. Σε κάθε συνενωμένο δήμο παραμένει το σύνολο των υπηρεσιών ενώ προβλέπεται αντιδήμαρχος που θα μεριμνά για τις τοπικές υποθέσεις. Θεσμοθετούνται αντιδήμαρχοι και αντιπεριφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα, (άρθρα 59 και 160 αντίστοιχα).

10) Συστήνονται παντού Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες που αντικαθιστούν τα σημερινά Τοπικά και Δημοτικά Διαμερίσματα. (άρθρα 79,80-93). Γιατί η Κοινότητα, Δημοτική (πάνω από 2.000 κατοίκους) και Τοπική (κάτω από 2.000 κατοίκους), είναι το κύτταρο των νέων ισχυρών Δήμων που αναζωογονεί ο «Καλλικράτης». Επιπλέον ενισχύεται η ενδοδημοτική αποκέντρωση με την απόδοση ενισχυμένων αρμοδιοτήτων στις κοινότητες.

11) Οι νέοι μπορούν να εκλέγονται και να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά από 18 ετών. Αίρεται το ελάχιστο του 21ου έτους για συμμετοχή στις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης. (άρθρο 13). Στόχος να δώσουμε στους νέους από 18 ετών την ευκαιρία να διαμορφώσουν το μέλλον του τόπου τους.

12) Καθιερώνεται ο θεσμός του «Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης» σε κάθε Δήμο και Περιφέρεια με αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των αυτοδιοικητικών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση αιρετών οργάνων του δήμου και της περιφέρειας από τη συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών, (άρθρο 77).

13) Στους Δήμους και τις Περιφέρειες συστήνεται Επιτροπή Διαβούλευσης. Η Επιτροπή Διαβούλευσης προσφέρει για πρώτη φορά τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, (άρθρο 76).

14) Δημιουργούνται δίπλα στα σημερινά 1.000 ΚΕΠ άλλα 1.200 επιπλέον «Δημοτικά e-ΚΕΠ», σε κάθε γειτονιά ή χωριό ανάλογα με τις ανάγκες εξυπηρέτησης, με τα οποία παρέχονται διοικητικές υπηρεσίες όσο το δυνατόν εγγύτερα στο πολίτη.

15) Συστήνεται αρμόδια υπηρεσία(π.χ. δημοτικός ταχυδρόμος) υπεύθυνη για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στους δήμους ή στα ΚΕΠ, (άρθρο 98), για όλους τους ανθρώπους που δεν έχουν τη δυνατότητα να μετακινηθούν ή να χρησιμοποιήσουν τα σύγχρονα δημοτικά e-ΚΕΠ.

16) Εισάγεται η έξυπνη «κάρτα του Δημότη», ξεκινά η υλοποίηση της «κάρτας του πολίτη». Για την άμεση ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του πολίτη και έκδοση πιστοποιητικών αλλά και για συμμετοχή σε τοπικά δημοψηφίσματα.

17) Για κάθε όργανο των Δήμων, και όλων των Νομικών Προσώπων τους εισάγεται υποχρέωση ανάρτησης κάθε απόφασής τους στο διαδίκτυο, προκειμένου αυτή να είναι εκτελεστή, (άρθρο 71). Πλήρης διαφάνεια σε όλες τις αποφάσεις, ίση πρόσβαση στην πληροφορία για όλους τους πολίτες. Για να γνωρίζει ο πολίτης πού πηγαίνει κάθε ευρώ από τη φορολόγησή του. (www.alphafm.gr)

7.1 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Ουσιαστικά στις περιφέρειες υπήρξαν αλλαγές σε τέσσερις τομείς πρώτον, στο σύστημα διακυβέρνησης, δεύτερον στη διαβούλευση τρίτον στα οικονομικά των αυτοδιοικούμενων Περιφερειών, και τέταρτον υπήρξε αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, μεταφορά πόρων και προσωπικού. Πιο αναλυτικά:

1) Στο σύστημα διακυβέρνησης :

Με τον προηγούμενο νόμο ο Νομάρχης συγκέντρωνε στο πρόσωπο του σχεδόν το σύνολο των εξουσιών. Με τον νόμο του Καλλικράτη δημιουργείται η Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Περιφερειάρχη και τους Αντιπεριφερειάρχες και γίνεται το συλλογικό όργανο άσκησης, συντονισμού και λογοδοσίας της εκτελεστικής λειτουργίας της Περιφέρειας. Έτσι, περιορίζεται η συγκέντρωση εξουσίας στον Περιφερειάρχη και ενισχύεται η συλλογική λειτουργία της Περιφέρειας.

Οι αντινομάρχες ήταν αποκλειστικά θεματικοί, ενώ σήμερα αποκτούν τοπική αρμοδιότητα. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η μέριμνα για τα ιδιαίτερα τοπικά ζητήματα της περιφερειακής ενότητας.

Με τον προηγούμενο νόμο, η Νομαρχιακή επιτροπή αποτελούσε εκτελεστικό όργανο με διάφορες αρμοδιότητες. Με τον νέο νόμο η Νομαρχιακή Επιτροπή μετονομάζεται σε Οικονομική και αναβαθμίζεται, ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού.

Οι αποφάσεις του Νομάρχη, του Νομαρχιακού Συμβουλίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου της Νομαρχίας δημοσιεύονταν στο κατάστημα της Νομαρχίας. Με τις αλλαγές που επέφερε ο Καλλικράτης, όλες οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των Περιφερειών καθώς και όλων των νομικών τους προσώπων δημοσιεύονται στο διαδίκτυο, σε διαφορετική περίπτωση δεν έχουν ισχύ.

2) Στη διαβούλευση:

Μέχρι σήμερα δεν υπήρχε κάποιος θεσμός που να δίνει τη δυνατότητα οργανωμένης διαβούλευσης και έκφρασης των τοπικών φορέων. Με τον νόμο του Καλλικράτη καθιερώνεται η επιτροπή διαβούλευσης, η οποία προσφέρει τη δυνατότητα συγκροτημένης,

θεσμοθετημένης και ανοιχτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας. Τα μέλη του συμβουλίου της επιτροπής αυτής προέρχονται κατά το 1/3 από πολίτες μετά από κλήρωση και από τους παραγωγικούς φορείς της Περιφέρειας (Εκπρόσωποι Εργαζομένων – Επιχειρήσεων, Επιστημονικοί Σύλλογοι, Αθλητικοί – Πολιτιστικοί Σύλλογοι).

Ο πολίτης που είχε παράπονα από τις υπηρεσίες της Νομαρχίας απευθυνόταν κυρίως στο Νομάρχη. Με τον νέο νόμο καθιερώνεται ο θεσμός του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης με αρμοδιότητα την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των περιφερειακών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων. Ακόμη την αποσυμφόρηση του Περιφερειάρχη και άλλων αιρετών οργάνων της Περιφέρειας από τη συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών.

3) Στα οικονομικά των αυτοδιοικούμενων Περιφερειών:

Οι Νομαρχίες μπορούσαν να δανείζονται με απόφαση του Συμβουλίου. Δεν υπήρχε κάποιο όριο στα ποσά που μπορούσε να δανειστεί κάποιος Δήμος ή Νομαρχία, ούτε συνδεόταν η λήψη δανείου με προϋποθέσεις δυνατότητας αποπληρωμής του. Σημαντική αλλαγή επέφερε ο Καλλικράτης θέτοντας προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από την Περιφέρεια:

A) Το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε Περιφέρειας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 5,5% των ετήσιων τακτικών της εσόδων.

B) Το συνολικό χρέος της Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό νε μην υπερβαίνει το ποσοστό των συνολικών εσόδων της. Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Μέχρι χτες οι Νομαρχίες δεν υποχρεούνταν να πραγματοποιούν τετραετή σχεδιασμό οικονομικής πολιτικής και δεν υπήρχε συγκεκριμένη διαδικασία κατάρτισης του ετήσιου προϋπολογισμού των Νομαρχιών. Σήμερα οι Περιφέρειες καταρτίζουν πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο εννεάμηνο κάθε πενταετίας. Η Εκτελεστική επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της Περιφέρειας για το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης και τον προϋπολογισμό, όπου τα εισηγείται στην Οικονομική Επιτροπή,

προκειμένου να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Πριν τον νόμο του Καλλικράτη δεν υπήρχε η δυνατότητα πρόσβασης του κάθε πολίτη στην πληροφόρηση για τα οικονομικά της Νομαρχίας. Με τον νέο νόμο η συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως ψηφίστηκε από το περιφερειακό συμβούλιο και η τριμηνιαία έκθεση πορείας του αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.

Ο προϋπολογισμός κάθε Νομαρχίας αποστέλλονταν για αξιολόγηση στον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος μπορούσε να ζητήσει την αναμόρφωση του και επανυποβολή του στο Υπουργείο Οικονομικών. Σήμερα, όμως ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας. Σε περίπτωση που ο Ελεγκτής Νομιμότητας διαπιστώσει ουσιαστικά ή τυπικά προβλήματα επιστρέφει τον προϋπολογισμό και καλεί το Περιφερειακό Συμβούλιο να τον αναμορφώσει κατάλληλα εντός 30 ημερών.

Δεν υπήρχε κάποια ρύθμιση που να προβλέπει την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Τώρα η Οικονομική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπεύθυνου των οικονομικών υπηρεσιών της, υποβάλλει στο Περιφερειακό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

4) Στην αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και μεταφορά πόρων και προσωπικού:

Ο αναπτυξιακός προγραμματισμός άνηκε στην Κρατική Περιφέρεια. Με τον νόμο του Καλλικράτη, το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό μεταφέρεται στην Περιφέρεια. Στην αρμοδιότητα αυτή εντάσσεται όχι μόνο η κατάρτιση και εκτέλεση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αλλά και η συμμετοχή της στην όλη διαδικασία

κατάρτισης και εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013. Στον ίδιο τομέα εντάσσονται και αρμοδιότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων.

Οι αυτοτελείς Υγειονομικές Περιφέρειες εποπτεύονταν από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η επισκευή και η συντήρηση των οδικών δικτύων άνηκε και στην Κρατική Περιφέρεια και στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, με αποτέλεσμα πολλές δυσλειτουργίες. Σήμερα, οι αρμοδιότητες των Δημοσίων Υγειονομικών Περιφερειών μεταφέρονται στην Περιφέρεια. Ακόμη στον τομέα έργων απονέμονται αρμοδιότητες στην Περιφέρεια, που αφορούν την κατασκευή, τη συντήρηση και την ανακαίνιση οδών. Η αρμοδιότητα αυτή περιλαμβάνει και τις αντίστοιχες μελέτες.

Με τον προηγούμενο νόμο ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και η συντήρηση αντιπλημμυρικών, συγκοινωνιακών, κτιριακών και λοιπών έργων άνηκε στην Κρατική Περιφέρεια και στο Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων με συνέπεια πολλές δυσλειτουργίες. Με τον νόμο του Καλλικράτη ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και η συντήρηση αντιπλημμυρικών, συγκοινωνιακών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων, η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, η αντιμετώπιση θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, καθώς και η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεστεί από τις Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων (Ε.Υ.Δ.Ε.) μεταφέρονται στην Περιφέρεια. (www.alphafm.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Με τον νόμο 2539/1997 (Νόμος Καποδίστρια) καταργήθηκαν οι κοινότητες υποχρεωτικά και συνενώθηκαν σε ευρύτερους Δήμους. Η

κοινότητα καταργήθηκε και σε επίπεδο ορολογίας και μετατράπηκε σε «δημοτικό διαμέρισμα» και αργότερα σε «τοπικό διαμέρισμα». Οι νέοι Δήμοι που προέκυψαν ονομάστηκαν Καποδιστριακοί Δήμοι και ήταν συνολικά 1.034. Με την ψήφιση του Νόμου 3852/2010 (Νόμος Καλλικράτη) επήλθαν σημαντικές αλλαγές στον διοικητικό και στον αυτοδιοικητικό χάρτη της χώρας μας. Οι Δήμοι από 1034 έχουν συρρικνωθεί σε 325. Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων

8.1 ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΗΜΩΝ

Οι Δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα τοπικά διαμερίσματα που ορίζονται από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, (ν. 3463/2006 (Κ.Δ.Κ.) (ΦΕΚ 114 Α΄), μετονομάζονται σε τοπικές κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό έως και 2.000 κατοίκους και σε δημοτικές κοινότητες εφόσον έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους. Δημοτική κοινότητα συγκροτούν τα τοπικά διαμερίσματα νησιών που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Επίσης, συγκροτούν δημοτική κοινότητα ανεξαρτήτως πληθυσμού πρώην κοινότητες ή τοπικά διαμερίσματα που εκτείνονται σε όλη την Περιφέρεια του νησιού και δεν αποτελούν δήμο σύμφωνα με το άρθρο 1. Τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι Δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες. (www.dkalaitzidis.host22.com)

8.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Σύμφωνα με τον νόμο του Καλλικράτη η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αποτελείται από την συνένωση του Νομού Δωδεκανήσου και του Νομού Κυκλάδων. Πριν την συνένωση αυτή (σύμφωνα με το σχέδιο «Καποδίστριας») ο Νομός Δωδεκανήσου αποτελούνταν από τους δήμους:

1. Δήμος Αρχαγγέλου, ο οποίος περιλάμβανε το δημοτικό διαμέρισμα Αρχαγγέλου (Αρχάγγελος, μοναστήρι Τσαμπίκα και Στεγνά), Μαλώνος (Μαλώνα, Χαράκι) και Μασάρων (Μάσαρη).
2. Δήμος Ατταβύρου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Έμπωνας (Έμπωνα, Μανδρικό), Αγίου Ισιδώρου (Άγιος Ισίδωρος), Κρητηνίας (Κρητηνία, Κάμειρος Σκάλα), Μονολίθου (Μονόλιθος) και Σιάνων (Σιάννα, Λακκί).
3. Δήμος Αφάντου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Αφάντου (Αφάντου, Κολύμπια) και Αρχιπόλεως (Αρχίπολη).
4. Δήμος Ιαλυσού, ο οποίος περιλάμβανε το δημοτικό διαμέρισμα Ιαλυσού.
5. Δήμος Καλλιθέας, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Καλυθιών (Καλυθιές, Φαληράκι), Κοσκινού (Αμμούδες, Βρύσια, Κοσκινού, τσαϊρι), Ψίνθου (Ψίνθος).
6. Δήμος Καμείρου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Σορωνής (Σορωνή), Απόλλωνα (Απόλλωνα), Διμουλιάς (Διμουλιά, Ελεούσα), Καλαβάρδα, Πλατανίων (Πλατάνια), Σαλάκου (Σάλακος, Καπίον, Προφήτης Ηλίας) και Φανών.
7. Δήμος Λινδίων, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Λίνδου (Λίνδος, Πεύκοι), Καλάθου, Λαέρμων, Λάρδου, Πυλώνας.
8. Δήμος Νότιας Ρόδου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Γενναδίου, Απολακκιάς, Αρνίθας, Ασκληπιείου (Ασκληπιείο, Κιοτάρι), Βατίου, Ιστρίου, Κατταβιάς (Κατταβιά, Άγιος Παύλος, Μαχαιριά, Πλημμύρι, Πρασονήσι), Λαχανιάς, Μεσαναγρού, Προφίλιας.
9. Δήμος Πεταλούδων, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Κρεμαστής (Κρεμαστή, Αερολιμένας), Δαματριάς, Θεολόγου (Θεολόγος, Επάνω Καλαμώνας), Μαριτσών, Παραδεισίου (Παραδείσι, Βαγιές) και Παστίδας.
10. Δήμος Ρόδου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Ρόδου, Κρητικών, Μακρύ, Σγουρού και Χήνας.
11. Δήμος Αστυπάλαιας, ο οποίος περιλάμβανε το δημοτικό διαμέρισμα Αστυπάλαιας (Αστυπάλαια, Ανάληψη, Βαθύ, Λιβιάδια)
12. Δήμος Δικαίου, ο οποίος βρίσκεται στο νησί της Κως και περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Ασφενδίου (Ζηπάρι,

- Άγιος Δημήτριος, Ασφενδίου, Λαγούδι-Ζια, Λινοπότης, Τιγκάκι),
Πυλίου (Πύλιον, Μαρμάρι).
13. Δήμος Ηρακλειδών, ο οποίος βρίσκεται στο νησί της Κως και περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Αντιμαρχείας (Αντιμάρχεια, Μαστιχάρι) Καρδαμαίνης, Κεφάλου (Κέφαλος, Καμάρι, Κάμπος, Όνια)
14. Δήμος Καλυμνίων, βρίσκεται στο νησί της Καλύμνου και περιλαμβάνει το δημοτικό διαμέρισμα Καλυμνίων (Πόθια ή Ποθαία ή Κάλυμνος, Αργινώντα, Άργος, Βαθύς, Βλυχάδια, Βοθύνοι, Εμπορείος, Καλόλιμνος, Καμάρι, Μαυροπινάκι, Μυρτιές, Πάνορμος, Πλάτη, Σκάλια, Τέλενδος, Χτένι, Χωριό, Ψέριμος).
15. Δήμος Καρπάθου, ο οποίος περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Απερίου, Αρκάσας (Αρκάσα, Φοινίκιον), Βωλάδας (Βωλάδα, Λάστος), Μενετών (Μενετές, Άγιος Ιωάννης Αφιάρτη, Κήπος Αφιάρτη, Λακκί), Μεσοχωρίου (Μεσοχώριον, Κάτω Λευκός, Λευκός), Όθους (Όθος, Στες), Πυλών, Σπόων (Σπόα, Άγιος Νικόλαος).
16. Δήμος Κάσου, ο οποίος περιλαμβάνει το δημοτικό διαμέρισμα Κάσου (Φρυ, Αγία Μαρίνα, Αρβανιτοχώρι, Παναγία, Πόλιον).
17. Δήμος Λέρου, ο οποίος περιλάμβανε το δημοτικό διαμέρισμα Λέρου (Αγία Μαρίνα, Άλινδα, Γούρνα, Δρυμώνας, Καμάρα, Κίναρος, Κόκκαλη, Λακκί, Λεβίθα, Ξηρόκαμπος, Παρθένι, Πλάκες, τεμένια, Τρυπητή, Φαρμακονήσι).
18. Δήμος Μεγίστης, ο οποίος βρίσκεται στο νησί του Καστελλορουζίου.
19. Δήμος Νισύρου, ο οποίος περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Μανδρακίου (Μανδράκι, Γυαλί, Κονδελιούσα, Λουτρά), Εμπορείου (Εμπορείος, Άγιος Αντώνιος, Πάλιοι, Στρογγύλι) και Νικιών (Νικιά, Αυλάκι)
20. Δήμος Πάτμου, ο οποίος περιλαμβάνει το δημοτικό διαμέρισμα Πάτμου (Αρκοί, Γροίκος, Κάμπος, Μάραθος, Σκάλα).
21. Δήμος Σύμης, ο οποίος περιλαμβάνει το δημοτικό διαμέρισμα Σύμη (Σύμη, Εμπορείος, Ξίσος, Πανορμίτης, Πέδιο, Ρουκουνιώτης, Συκίδι).
22. Δήμος Τήλου, ο οποίος περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Μεγάλου Χωριού (Μεγάλο Χωριό, Άγιος Αντώνιος, Γάιδαρος) και Λιβαδιών (Λιβάδια, Αντίτηλος)

23. Δήμος Χάλκης, ο οποίος περιλαμβάνει το δημοτικό διαμέρισμα Χάλκης (Χάλκη, Άγιος Θεόδωρος, Αλιμιά, Κρεβάτια, Μαελονήσι, Τραγούσα, Χωρίον). (www.elwikipedia.org)

Ακόμη ο Νομός Κυκλάδων σύμφωνα με το σχέδιο «Καποδίστριας» αποτελούνταν από είκοσι Δήμους και ήταν οι εξής:

1. Δήμος Ερμούπολεως, ο οποίος βρίσκεται στο νησί της Νάξου και αποτελούνταν από τα δημοτικά διαμερίσματα Ερμούπολης (Ερμούπολη, Διδύμη, Στρογγυλό), Μάννα (Μάννα, Αζόλιμνος, Άνω Μάννα, Τάλαντα).
2. Δήμος Αμοργού, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Αμοργού (Αμοργός, Καστελόπετρα), Αιγιάλης (Αιγιάλη, Άγιος Παύλος, Όρμος Αιγιάλης, Ποταμός), Αρκεσίνης (Αρκεσίνη, Καλοταρίτσια, Καλοφάνα, Μαύρη Μύτη, Ραχούλα), Βρούτση (Βρούτση, Καμάρι), Θολαρίων (Θολάρια, Παραλία Θολαρίων) και Καταπόλων (Κατάπολα, Άνω και Κάτω Αντικέρι, Λεύκες, Νερά, Ξυλοκερατίδι, Πέρα Ραχίδι, Ραχίδι, Χριστουλάκι).
3. Δήμος Άνδρου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Άνδρου (Άνδρος, Βραχνός, Λιβιάδια, Μέσα Χωριό), Αποικίων (Αποίκια, Κατακαλαίοι, Μονή Αγίου Νικολάου), Βουρκωτής, Λαμύρων (Λάμυρα, Μεσαθούρι, Στραπουριές, Υψηλά), Μεσαριάς Άνδρου (Μεσαριά, Αλαδινό, Αλάδο, Ζαγανιάρης, Κουμανή, Κουρέλι, Μένητες, Μονή Παναχράντου, Ορεινό, Φάλλικα), Πιτροφού (Πιτροφός, Μελίδα) και Στενιών.
4. Δήμος Άνω Σύρου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Άνω Σύρου (Άνω Σύρος, Άγιος Δημήτριος, Άη Μιχάλης, Αληθινή, Επισκοπτείο, Κίνι, Μύττακας, Παπούρι, Φοινικιά), Γαλησσά (Γαλλησσά, Δανακός), Πάγου (Πάγος, Αγρός, Μεσαριά, Παρακοπή) και Χρούσων.
5. Δήμος Δραμαλίας, βρίσκεται στο νησί της Νάξου και περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Χαλκείου Νάξου (Χαλκείον, Ζωοδόχος Πηγή, Ράχη), Απεράθου Νάξου (Απέραθος, Αζάλας, Κανάκι, Κλειδώ, Λυγαρίδια, Μουτσούνα, Πάνερμος), Δαμαριώνος Νάξου (Δαμαριώνας, Αγιασσός, Βουρβουριά, Δαμαλάς, Πυργάκι), Δανακού, Κεραμωτής, Κορωνίδος (Κορωνίς, Αγιά, Απόλλων, Κάμπος, Μυρίσης, Ταξιάρχης, Φαρακλό, Χίλια Βρύση), Κορώνου (Κόρωνος, Αγροκοιλιώτισσα, Ατσιπάτη, Λιώνας), Μέσης, Μονής, Σκαδού, Φιλοτίου (Φιλότιον, Καλαντός).

6. Δήμος Εξωμβούργου, βρίσκεται στο νησί της Τήνου και περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Κάμπου (Ξινάρα, Άγιος Ρωμανός, Κάμπος, Λουτρά, Σμαρδάκι, Ταραμπάδος), Αγάπης (Αγάπη, Σκλαβοχώρι), Καλλονής (Καλλονή, Αετοφωλιά, Κάτω Κλείσμα), Καρδιανής (Καρδιανή, Όρμος Καρδιανής), Κτικάδου (Κτικάδος, Κιόνια, Σπεράδος, Τριπόταμος, Χατζηράδος), Κώμης (Κώμη, Κολυμπήθρα, Κρόκος, Περάστρα, Σκαλάδος), Στενής (Στενή, Κέχρος, Λιβάδα, Μέση, Μυρσίνη, Ποταμιά, Τζάδος) και Υστερνίων (Υστερνία Όρμος Υστερνίων).
7. Δήμος Θήρας, ο οποίος βρίσκεται στη Σαντορίνη και σ' αυτόν ανήκουν και τα νησιά Ασπρονήσι, Άνυδρος, Παλαιά, Νέα Καμένη καθώς και το σύμπλεγμα των νησιών Χριστιανά και αποτελούνταν από τα τοπικά διαμερίσματα Θήρας, Ακρωτηρίου, Βόθωνος, Βουρβούλου, Εμπορείου, Έξω Γωνιάς, Επισκοπής Γωνιάς, Ημεροβιγλίου, Καρτεράδου, Μεγαλοχωρίου, Μεσαριάς και Πύργου Καλλίστης.
8. Δήμος Ιητών, βρίσκεται στο νησί της Ίου και στον οποίο ανήκει το δημοτικό διαμέρισμα Χώρα (Όρμος, Ψάθη, Αγία Θεοδότη, Μυλοπότας, Μαγγανάρι, Επάνω Κάμπος).
9. Δήμος Κέας, περιλαμβάνει το νησί της Κέας, την Μακρόνησο και τις γύρω νησίδες. Οι νησίδες που το αποτελούν είναι Ιουλίδος (Ιουλίδα, Αγία Μαρίνα, Αγία Μαύρα, Άγιος Θεόδωρος, Άγιος Νικόλαος, Άγιος Συμεών, Αστράς, Ελληνικά, Ζωοδόχος Πηγή, Καμπί, Καστανιές, Καστριανή, Κάτω Μεριά, Κοκκινάδα, Κούνδουρος, Λιγιά, Μύλοι, Όρκος, Πέρα Μεριά, Πήσσες, Πλαγιά, Σπαθί, Σταυρουδάκι, Χαβουνά), Κορησσίας (Κορησσία, Βουρκάρι, Κάλαμος, Κουκουβαγιά, Μακρόνησος, Μαράδες, Μαύρο, Μελλισσάκι, Μυλοπόταμος, Οτζιάς, Φωτημάρι).
10. Δήμος Κορθίου, βρισκόταν στο νησί της Άνδρου και περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Όρμου Κορθίου (Όρμος Κορθίου, Αγία Μαρίνα, Αλαμαννιά, Ρογό, Χώνες), Καππαριάς (Καππαριά, Μωρακαίοι, Πέρα Χωριό), Κορθίου (Κόρθι, Αηδόνια, Αϊπάτια, Αμονακλός, Μουσιώνας, Πίσω Μεριά), Κοχύλου, Παλαιοκάστρου (Παλαιοκάστρο, Έξω Βούνι, Επισκοπείο, Μέσα Βουνί, Σταυρός), Συνετίου.
11. Δήμος Κύθνου, περιλαμβάνει το νησί της Κύθνου καθώς και τις γύρω νησίδες. Οι νησίδες που αποτελούν τον Δήμο αυτό είναι Κύθνου (Κύθνος, Αγία Ειρήνη, Άγιος Στέφανος, Απόκριση, Λουτρά) και Δρυοπίδος (Δρυοπίδα, Άγιος Δημήτριος, Νάουσα,

- Γαϊδουρομάντρα, Επισκοπή, Καλό Λιβιάδι, Κανάλα, Λεύκες, Λιοτρίβι, Μέριας, Πιπέρι, Σκύλου, Φλαμπούρια).
12. Δήμος Μήλου, οι νησίδες που τον αποτελούν είναι Μήλου (Μήλος, Αρκάθι, Ανάνες, Αντίμηλος, Αρετή, Αρκάδιο, Εμπουρειός, Ξυλοκερατιά, Παξιμάδι, Πηλονήσιο, Πρασονήσι, Ραλάκι Χάλακος, Φουρκοβούνι, Φυροπόταμος, Ψαθάδικα), Αδάμαντος, Πέραν Τριοβασάλου (Πέρα Τριοβασάλος, Κατσαρώνας, Κόμια), Τριοβασάλου (Τριοβασάλος, Άγιοι Ανάργυροι, Άγιος Γεράσιμος, Απολλώνια, Βούδια, Γλαρονήσια, Μανδράκια, Μύτικας, Πάχαινα, Φυλακωπή), Τρυπητής (Τρυπητήγ, Ζεφυρία, Θειωρυχείο, Κάναβα, Κλήμα, Σχινωπή).
13. Δήμος Μυκόνου, ο οποίος πέρα από το νησί της Μυκόνου περιλαμβάνει και τα νησιά Ρήνεια και Δήλο. Τα δημοτικά διαμερίσματα που τον αποτελούν είναι Μυκονίων (Μύκονος, Άγιος Ιωάννης Διακοφτής, Άγιος Στέφανος, Δήλος, Κάβουρας, Κλουβάς, Κρομμύδι, Μαρμαρονήσι, Μπάος, Ορνός, Πλατύς Γυαλός, Πλιντρί, Ρήνεια, Σφοντήλι, Τούρλος, Φάρος Αρμενιστής, Ψαρρού), Άνω Μεράς (Άνω μερά, καλαφάτη, Κταπόδια, Τραγονήσι).
14. Δήμος Νάξου, ο οποίος περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Νάξου (Νάξος, Αγκίδια, Μονή Χρυσοστόμου), Αγίου Αρσενίου Νάξου (Άγιος Αρσένιος, Αγία Άννα, Άγιοι Πάντες, Άγιος Προκόπιος, Μάραγκας, Μαστοράκης, Στελίδα), Βίβλου, Γαλανάδου, Γαλήνης, Γλινάδου, Εγγάρων, Κινιδάρου, Μελάνων (Μέλανες, Άγιος Θαλέλαιος, Κουρουνοχώριον, Μύλοι), Ποταμιάς Νάξου (Μέση- Άνω- Κάτω Ποταμιά) και Σαγκρίου Νάξου (Άνω Σαγκρίον, Κανακάριον, Καστράκι, Κάτω Σαγκριόν, Μικρή Βίβλα, Παναγία).
15. Δήμος Πάρου ο οποίος περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Πάρου (Άγιος Σπυρίδων, Άγιος Χαράλαμπος, Βουνιά, Βουτάκος, Γλυσίδια, Έλητας, Κακάπετρα, Καλάμιον, Καμάρες, Κάμπος, Κουκουμαύλες, Κρωτήρι, Μονή Χριστού Δάσους, Παρασπόρος, Πούντα, Σαρακίτικο, Σωτήρες, Χωριουδάκι), Αγκαιριάς (Αγκαιριά, Άγιος Ιωάννης Τρυπητής, Αλυκή, Ανερατζά, Βουτάκος, Γλαρομπούτα, Καμάριον, Μακριά Μύτη, Μονή Αγίων Θεοδώρων, Παντερονήσι), Αρχίλοχου (Μάρμαρα, Άγιος Νικόλαος, Γλυφάδες, Μώλος, Πρόδρομος, Τσουκαλιά), Κώστου (Κώστος, Ιστέρνιον, Μαράθιον), Λευκών (Λεύκες, Άσπρο Χωριό, Βουνιά, Γλυφά, Λαγκάδα), Μαρπήσσης (Μάρπησσα, Δρυονήσι, Δρυός, Μακρονήσι, Πίσω Λιβιάδι, Πυργάκι, Τζάνες, Τούρλος, Τσουκαλάς,

Χρυσή Ακτή) και Νάουσας (Νάουσα, Αγία Καλή, Άγιος Ανδρέας, Άγιος Αρτέμιος, Αμπελάς, γαϊδουρονήσι, Γαλιάτσος, Γλαροπούντα, Καμάρες, Κολυμπήθρες, Λάγκερη, Λιβάδια, Μονή Αγίου Αντωνίου, Μονή Λαγγοβάρδας, Ξιφάρα, Πρωτόργια).

16. Δήμος Ποσειδωνίας, ο οποίος βρισκόταν στη Σύρο και περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Ποσειδωνίας (Ποσειδωνία, Άδειατα, Μέγας Γιαλός, Στρογγυλό Ποσειδωνίας, Σχινονήσι), Βάρης (Βάρη, Αζόλιμνος, Μέγας Γιαλός) και Φοίνικα (Φοίνικας και Βήσας).
17. Δήμος Σερίφου, ο οποίος βρίσκεται στη Σέριφο με πρωτεύουσα τη Χώρα και οικισμούς το Λιβάδι, ο Κουταλάς, το Μεγάλο Λιοβάδι και ο Κένταρχος.
18. Δήμος Σίφνου, ο οποίος περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Απολλωνίας (Απολλωνία, Βαθύ, Καμάρες, Κάστρο, Κάτω Πετάλι, Πλατύς Γιαλός, Φάρος, Χρυσοπηγή) και Αρτεμώνος (Αρτεμόνας, Αγία Μαρίνα, Τρουλάκι, Χερρόνησος).
19. Δήμος Τήνου, ο οποίος περιλαμβάνει τα δημοτικά διαμερίσματα Τήνου (Τήνος, Άγιος Φωκάς, Καρυά, Μουντάδος), Δύο Χωριών (Δύο Χωριά, Αρνάδος, Λυχνάφτια, Μονή Κοινήσεως της Θεοτόκου Κεχραβουνίου, Όρμος Αγίου Ιωάννου, Φερό Χωριό) και Τριαντάρου (Τριαντάρος, Αγία Βαρβάρα, Άγιος Σώστης Λαούτη, Μπερδεμιάρος).
20. Δήμος Ανδρούσας, ο οποίος βρίσκεται στην Άνδρο και περιλάμβανε τα δημοτικά διαμερίσματα Γαυρίου (Γαύριο, Άγιος Πέτρος, Ακαμάτης, Γάιδαρος, Γίδες, Κάτω Άγιος Πέτρος, Κυπρί), Αμμολόχου, Άνω Γαυρίου (Άνω Γαύριο, Κουμάρι, Σχολή), Απροβάτου (Άνω – Κάτω Απροβάτου, Καλαμάκι, Κούτσι), Αρνά (Άρνη, Ατένι, Ρέμτα), Βιταλίου (Βιτάλι, Άγιος Συμεών), Κατακόιλου (Κατάκοιλος, Ατένι, Κάτω Κατάκοιλος), Μακροταντάλου (Μακροτάνταλο, Άγιος Ιωάννης, Βαρίδι, Καλυβάρι, Μερμυγκιές, Παλαιστού, Χάρτες), Μπατσίου (Μπάτσι, Δαμασκηνός, Μονή Ζωοδόχου Πηγής, Στιβάρι), Παλαιοπόλεως (Παλαιόπολη, Αγία Ελεούσα, Κόλυμπος) και Φελλου (Επάνω και Κάτω Φελλός).
(www.elwikipedia.org)

Σύμφωνα με τις μεταρρυθμίσεις που έγιναν με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» δημιουργήθηκε ένας νέος χάρτης Δήμων στον οποίο συνιστώνται οι παρακάτω Δήμοι:

1. Δήμος Ρόδου, με έδρα τη Ρόδο και αποτελούμενος από τους δήμους Ρόδου, Νότιας Ρόδου, Πεταλούδων, Λινδίων, Καμείρου,

Καλλιθέας, Αφάντου, Ιαλυσού, Αταβύρου και Αρχαγγέλου, οι οποίοι καταργούνται.

2. Δήμος Κω, με έδρα την Κω και αποτελούμενος από τους Δήμους Κω, Ηρακλειδών και Δικαίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Καρπάθου με έδρα την Κάρπαθο και ιστορική έδρα τον Όλυμπο Καρπάθου αποτελούμενος από το δήμο Καρπάθου και κοινότητα Ολύμπου, οι οποίοι καταργούνται.
4. Η κοινότητα Αγαθονησίου αναγνωρίζεται σε δήμο, με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

Στους υπόλοιπους δήμους δηλαδή στο δήμο Νισύρου, Πάτμου, Καλύμνου, Λειψών, Λέρου, Κάσου, Μεγίστης, Σύμης, Τήλου, Χάλκης και Αστυπάλαιας δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

Όσον αφορά τον Νομό Κυκλάδων συνιστώνται οι παρακάτω Δήμοι:

1. Δήμος Σύρου-Ερμούπολης με έδρα την Ερμούπολη αποτελούμενος από τους δήμους Ερμουπόλεως, Άνω Σύρου και Ποσειδωνίας οι οποίοι καταργούνται.
2. Δήμος Άνδρου με έδρα την Άνδρο και αποτελούμενος από τους δήμους Άνδρου, Υδρούσας, Κορθίου, οι οποίοι καταργούνται.
3. Δήμος Νάξου με έδρα τη Νάξο αποτελούμενος από τους δήμους Νάξου, Δρυμαλίας και τις κοινότητες Σχοινούσης, Κουφονησίων, Ηρακλείας και Δονούσης, οι οποίοι καταργούνται.
4. Δήμος Θήρας με έδρα τη Θήρα αποτελούμενος από το δήμο Θήρας και τη κοινότητα Οίας, οι οποίοι καταργούνται.
5. Δήμος Τήνου με έδρα την Τήνο αποτελούμενος από τους δήμους Τήνου, Εξωμβούργου και την κοινότητα Πανόρμου οι οποίοι καταργούνται.
6. Οι κοινότητες Κιμώλου, Φολεγάνδρου, Ανάφης, Σικίνου και Αντιπάρου αναγνωρίζονται ως δήμοι με όνομα και εδαφική περιφέρεια αυτά των αντιστοιχών τέως κοινοτήτων.

Στους δήμους Μυκόνου, Κέας, Σερίφου, Κύθνου, Σίφνου, Αμοργού, Ιητών, Μήλου και Πάρου δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

(πρόγραμμα Καλλικράτης 2010)

Συμπερασματικά τα βασικά σημεία που αλλάζουν σε ότι αφορά τον πρώτο και το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης, όπως αυτά καταγράφονται σε μια εμπειριστατωμένη ανάλυση της Ελληνικής Τοπικής Ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης είναι τα εξής:

- Άρση του ηλικιακού κωλύματος του 21^{ου} έτους.

- Επαναφορά του ορίου 50% + 1 και στα δυο επίπεδα αυτοδιοίκησης.

Οι νέες εκλογικές περιφέρειες της αυτοδιοίκησης είναι:

- Στο επίπεδο της Περιφέρειας οι τέως Νομαρχίες.
- Κάθε εκλογική Περιφέρεια θα έχει οπωσδήποτε 3 έδρες στο περιφερειακό συμβούλιο.
- Στις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου η εκλογική περιφέρεια δεν είναι το σύνολο του Νομού.
- Στο επίπεδο του Δήμου οι τέως Δήμοι ή κοινότητες και δημοτικά διαμερίσματα (εάν οι Δήμοι έχουν περισσότερους από 100.000 κατοίκους).
- Κάθε εκλογική περιφέρεια θα έχει μια έδρα στο δημοτικό συμβούλιο.
- Αναστέλλεται κάθε επαγγελματική δραστηριότητα των δημάρχων, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, σε δήμους άνω των 100.000 κατοίκων.
- Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει προτίμηση για έως 3 υποψηφίους της εκλογικής περιφέρειας.
- Δυνατότητα σταυροδότησης ενός υποψηφίου, εκτός της εκλογικής περιφέρειας.
- Στις περιφέρειες εκτός από Περιφερειάρχες εκλέγονται άμεσα και οι τοπικοί αντιπεριφερειάρχες, ένας για κάθε νομό.
- Η ψηφοφορία και στις δημοτικές και στις τοπικές κοινότητες γίνεται κατά συνδυασμούς.
- Οι συνδυασμοί υποχρεούνται να δηλώνουν συνδυασμούς σε όλες τις δημοτικές κοινότητες για να ανακηρυχθούν στο πρωτοδικείο.

Οι νέες αρμοδιότητες των Δήμων:

- Πολεοδομικές εφαρμογές και έκδοση οικοδομικών αδειών
- Τομέας κοινωνικής πρόνοιας.
- Έκδοση σειράς επαγγελματικών αδειών.
- Τομέας γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.
- Τομέας εκτέλεσης έργων και συγκοινωνιακών υποδομών.
- Τομέας προστασίας δημόσιας υγείας.
- Παιδείας (δια βίου μάθηση, υποστήριξη σχολικών υποδομών).

Οι νέες αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας:

- Το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορά στον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό.

- Η περιφέρεια να αποτελέσει το θεσμικό πλαίσιο της Πράσινης Ανάπτυξης.
- Μεταφορά αρμοδιοτήτων με στόχο την ανάπτυξη και την εύρυθμη λειτουργία των μεγαλύτερων χωρικών ενοτήτων της χώρας.

Οι νησιωτικοί δήμοι:

- Ασκούν περισσότερες αρμοδιότητες σε σχέση με τους ηπειρωτικούς (Ανάπτυξη, Περιβάλλον, Ποιότητα Ζωής, Εξυπηρέτηση του Πολίτη, Υγεία και Πρόνοια).
- Συγκροτούν Επιτροπή Τουριστικής Προβολής.
- Έχουν τοπικό αντιδήμαρχο με αυξημένες αρμοδιότητες.

Το εκλογικό σύστημα των νησιωτικών περιφερειών:

- Στις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου ως εκλογική περιφέρεια για την εκλογή περιφερειακών συμβούλων δεν είναι το σύνολο του νομού, αλλά αυτές διαχωρίζονται σε επιμέρους ενότητες που αντιστοιχούν στα όρια των επαρχιών.

Ο χάρτης της Περιφέρειας. Σε ότι αφορά την περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου η οποία περιλαμβάνει τους Νομούς Κυκλάδων και Δωδεκανήσου, το σχέδιο που ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών προβλέπει:

- Έδρα της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι η Ερμούπολη. Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Κω που περιλαμβάνει τους δήμους Κως και Νισύρου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Καρπάθου που περιλαμβάνει το δήμο Καρπάθου και Κάσου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Καλύμνου που περιλαμβάνει το δήμο Καλυμνίων, Αστυπάλαιας, Λειψών, Λέρου, Πάτμου και Αγαθονησίου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Ρόδου που περιλαμβάνει το δήμο Ρόδου, Σύμης, Χάλκης, Μεγίστης και Τήλου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Σύρου που περιλαμβάνει το δήμο Σύρου, Ερμούπολης, Κέας, Κύθνου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Μήλου που περιλαμβάνει το δήμο Μήλου, Κιμώλου, Σέριφου και Σίφνου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Πάρου που περιλαμβάνει το δήμο Πάρου και Αντιπάρου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Νάξου που περιλαμβάνει το δήμο Νάξου και Αμοργού.

- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Τήνου που περιλαμβάνει το δήμο Τήνου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Μυκόνου που περιλαμβάνει το δήμο Μυκόνου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Άνδρου που περιλαμβάνει το δήμο Άνδρου.
- Συγκροτείται το περιφερειακό διαμέρισμα Θήρας που περιλαμβάνει το δήμο Θήρας, Ιητών, Σικίνου, Φολέγανδρου και Ανάφης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παραπάνω εργασία αναφέρεται στις αλλαγές που δέχτηκε η Ελλάδα όσον αφορά το πολιτικό της σύστημα, με την μετάβαση από τον Καποδιστριακό νόμο στον νόμο του Καλλικράτη. Ουσιαστικά οι διαφοροποιήσεις από τον έναν νόμο στον άλλον εστιάζονται στην αρχιτεκτονική του κράτους (κατάργηση των κοινοτήτων και την συνένωση ορισμένων δήμων), στην εφαρμογή της αιρετής Περιφέρειας, στις αλλαγές των αρμοδιοτήτων των διοικητικών οργάνων της χώρας ακόμη και στην εκλογική διαδικασία.

Στόχος του Προγράμματος «Καλλικράτη» είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, η μεταφορά ισχύος από το κέντρο στην Περιφέρεια, η ενίσχυση του ελέγχου, της αποκέντρωσης και της αποτελεσματικότητας και η συμμετοχή του πολίτη στη λήψη

αποφάσεων. Αυτό που μένει είναι να φανεί κατά πόσο θα επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι και πόσο αποτελεσματικές θα είναι οι νέες δομές.

Το είδος της έρευνας που χρησιμοποιήθηκε για την πραγματοποίηση της εργασίας είναι η δευτερογενής, η οποία βασίζεται στη συλλογή στοιχείων τα οποία υπάρχουν ήδη. Οι πηγές από τις οποίες άντλησα δευτερογενή στοιχεία είναι η μελέτη βιβλιογραφίας σχετικά με την πορεία του πολιτικού μας συστήματος καθώς και των μεταρρυθμίσεων, και διαδικτυακή έρευνα. Ακόμη, χρειάστηκε η μελέτη και των δυο νόμων (νόμος Καποδίστρια και Καλλικράτη). Οι δυσκολίες που αντιμετώπισα ήταν αρκετές καθώς το θέμα αυτό είναι αρκετά καινούριο με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν πολλές πληροφορίες για να το αναπτύξω περεταίρω όπως επίσης, ότι ακόμα δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως οι καινοτομίες έχοντας ως συνέπεια να μην έχει καταγραφεί η αποτελεσματικότητά τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σπηλιωτόπουλος Ε. & Μακρυδημήτρης Α., (2001). Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα, Σάκκουλα
- Παπαδασκαλόπουλος Α. & Χριστοφάκης Μ., (2001). Περιφερειακός Προγραμματισμός, Παπαζήση
- Χριστοφάκης Μ., (2001). Τοπική ανάπτυξη και περιφερειακή πολιτική, Παπαζήση
- <http://www.nooz.gr/greece/antistrofi-metrisi-gia-anasximatismo>
- http://www.ecocrete.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=2630&Itemid=82
- [http://www.gspa.gr/\(8106044919925298\)/documents/erg411_08.pdf](http://www.gspa.gr/(8106044919925298)/documents/erg411_08.pdf)
- <http://www.alphafm.gr/archives/6416>
- http://www.fa3.gr/nomothesia_2/nomoth_gen/Kallikratis-n-3852-2010/N3852-10-kallikratis.pdf
- <http://dkalaitzidis.host22.com/arthra.php?aid=2>
- <http://el.wikipedia.org>
- kassosnews.blogspot.com/2010/04/blog-post_29.html
- http://www.fa3.gr/nomothesia_2/nomoth_gen/Kallikratis-n-3852-2010/kallikratis.htm

